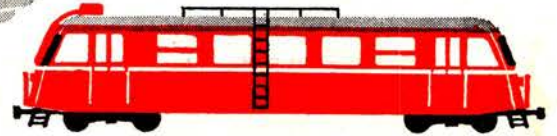
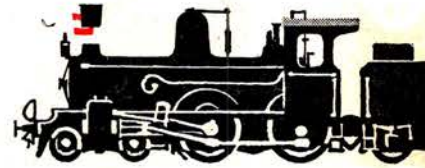
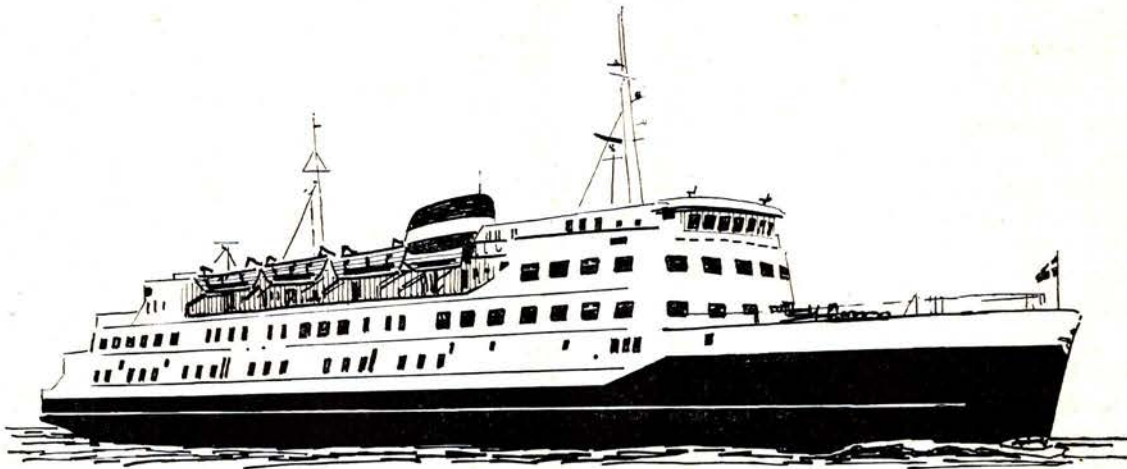

JERNBANE-BLADET

TIDSSKRIFT FOR STATS- OG PRIVATBANEPERSONALET

SINUS SAMTALEANLÆG

er leveret til statsbanernes færger og færgenhavne

A/S Tele-Center — det store, velfunderede firma for intern kommunikation — er skabt ved sammenslutning af repræsentationerne for de anerkendte SINUS og CENTRUM samtaleanlæg.

Et rigt produktudvalg, vore specialisters mangeårige erfaring og vor landsomspændende salgs- og serviceorganisation står til Deres disposition.

SINUS
Centrum
DISA
Hasler
tele
COURIER

Tal med: **9/s TELE-CENTER**

SINUS
GLOSTRUP - SANDAGER 8 - (01) 96 18 88
ÅRHUS - FREDERIKS ALLE 64 - (06) 13 17 88
CENTRUM

Leveringsprogram:

CENTRUM samtaleanlæg - **TELECOURIER** VHF personsøgeanlæg
DISA teknisk TV - **HASLER** trådløse personsøgeanlæg - **SINUS** samtaleanlæg

24. ÅRGANG NR.

7

JULI 1967

Århus

Servicenter

K. P. Laursen
»la Tour« Randersvej - Århus
Telefon 16 31 01
1. kl.s service udføres ...

GULF Service

v/ mekaniker Erling Frank
Østbanen - Århus - Tlf. 13 00 05
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick-service samt autoreparationer
udføres til rimelige priser ...

Marselisgaardens Bageri

ved Helge Hansen
Sdr. Ringgade 45 - Århus - Tlf. 14 27 90
Lækkert brød og kager
Al slags bagværk

K F U M Cafeteria

Klostergade 37 - Århus - Tlf. 12 14 16
Selvbetjening - veltillavet mad
Dagens middag og lækkert smørrebrød
til rimelige priser
Benyt vore selskabslokaler

Arbejder Spare- og Laanekassen

for Aarhus og Omegn

„Bag den gode smag“ Kathrine Andersens Eftf.

K. Kjærsgaard Frandsen
Bruunsgade 26, Århus - Tlf. 12 25 71
1. kl. lækkert brød og kager

Vi handler hos

Købmand W. Blond

Ny Banegaardsgade 51 - Århus
Tlf. 13 03 12
Alt i 1. kl. kolonial - konserves - vine -
spirituosa samt tobaksvarer

Mejeriudsalget

v/ P. B. Pedersen
Jerichausgade 3 - Århus - Tlf. 13 47 24
Alt i mejeriprodukter samt lækkert
brød og kager
Bestilling på dessert-is modtages

... naturligvis ind til

Caltex Servicestation

ved Jens Østergaard
Vibyhus - Horsensvej - Viby J.
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Telefon 14 33 58
Quick service udf. af fagmand

Vi handler med fordel hos

BACH'S KOLONIAL

Ingerslevs Boulevard 15 - Århus
Alt i 1. kl. kolonial - Konserves - Vine
Spirituosa samt tobaksvarer
Spec.: **Stort udvalg i dybfrost**
Tlf. 12 07 90

Trøjborg Fiskeforsyning

v/ C. Røn Christensen (ny indeh.)
Tordenskjoldsgade 81 - Århus
Alt i årstidens fiskesorter
Kun friske varer - Tlf. 16 91 64

Vi handler i

Trend's Bageri

Vesterbrogade 22 - Århus - Tlf. 12 35 84
Alt i 1. kl. lækkert bagværk
Spec. Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Mejeriudsalget

v/ John Høegh (ny indeh.)
Banegårdsgade 36 - Århus - Tlf. 12 76 83
1. kl. mejeriprodukter
Lækkert brød og kager - øl og vand

Damerne går til

Frisørsalonen

v/ Solvei Viberg
Herluf Trollesgade 35, Århus, tlf. 16 97 35
Stedet for moderne hårpleje
Sidste nye frisurer

Vi mødes i

E-B-M

og BUKSEKÆLDEREN

Østergade 1 - Århus - Tlf. 12 17 77

»WESTEND« TRIKOTAGE

Nørre Allé 94 - Århus - Tlf. 12 60 30
Alt i trikotage-lingeri
strikvarer samt stofbluser
Husk, det er os med de store størrelser

»FAVORITEN«

Nørregade 37 - Århus - Tlf. 12 74 25
God daglig madpakke samt lækkert
smørrebrød
Selskabssmørrebrød leveres på bestilling
Husk automaten om aftenen

Konfektforretningen »Rille«

Bruunsgade 50 - Århus - Tlf. 12 47 51
Chokolade - konfektur - is
Spec. gaveæsker med lækre,
hjemmelavede chokolader

Vi handler i

MEJERIUDSALGET

v. H. M. Jensen
Marstrandsgade 3 - Århus
1. kl. mejeriprodukter
Brød - øl - sodavand - Tlf. 12 47 81

Tobaksforretningen

v. Arne Bavnbek
Graven 25 - Århus - Tlf. 13 67 18
Stort udvalg i cigarer - tobakker -
vine - spirituosa samt rygeartikler

Servicestation

v. Karl O. Andersen

Østbanen - Århus - Tlf. 12 87 86
Benzin - olie - smøring
Autotilbehør - 1. kl. service

Tobaksforretningen

v. N. Wenstrup
Skovvejen 48 - Århus - Tlf. 13 22 13
Alt i tobak - vine - spirituosa
Stort udvalg i rygeartikler

Vi handler i

MØNSTER BAGERIET

v/ B. Frydkjær Jensen
Jægergårdsgade 81 - Århus
Tlf. 13 54 46
1. kl. lækkert brød og kager
Best. på fromage til dessert modtages

JERNBANE-BLADET

Redaktion:

H. E. Rybro, M. D. F. (ansvarshavende)
Valby Laggade 223, 1. tv. - København Valby
Telefon 30 87 71

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald - Hvidovrevej 258
Telefon 78 36 42

Udkommer een gang om måneden.

Abonnement
15 kr. årlig

Kan bestilles på girokonto 600 82
Jernbane-Bladet - Hvidovre

Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkerl. Herfølge

JULI 1967

Dette nr. indeholder:

	Side
Staten foran med prisstigninger	183
Månedens emner	184
Vi har modtaget	184
Månedens foto: H-N HJ D 32	185
Sagt og skrevet	186
Til læserne	187
Erindres det	187
Første Mz leveret	188
I få linier	188
Et feriemål: SARDINIEN	189
Nyt fra udenlandske baner	193
Jernbaneliv 1914-1962 (7)	194
Troldhede-Kolding-Vejen Jb. 50 år	196
Fra dagbogen	198
Privatbanenyt	199
Model-Jernbane	201
Foto hobby	205
Personalialia	209
Bog anmeldelser	209
Bagsiden	212

I næste nr.: På spor efter nedlagte baner.

Vil De se
resultater?

lad
trykluft
arbejde
for Dem

Atlas Copco

Atlas Copco A/S, Valhøjs Alle 160
København - Vanløse, Telf. (01) 70 55 11
Århus afdeling: Grenåvej 339, Risskov
Telf. (061) 7 63 44
Distriktskontor - Fyn: Hunderupvej 130
Odense, Telf. (09) 13 57 16

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Film og kuglepenne

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

i Danmark

Århus

Byens førende specialforretning
ELMAND
Hj af Vester Allé og Vestergade
Tlf. 12 26 00 - 12 26 52
Århus

TRØJBORG

Akvarie- og fugleforretning
Otto Rudsgade 46, Århus, tlf. 16 87 62
Alt i fiskestænger
liner og tilbehør
Friske sandorme hver dag

Frugtforretningen

v. Henning Sørensen
Marselisborg Allé 1 - Århus
Tlf. 13 01 41
Alt i årstidens frugt og grønt, dybfrost,
blomster, buketter og dekorationer
Vi bringer gerne overalt

Riisskov Damesalon

v. Anni Jørgensen
Rolighedsvej 36 - Riisskov
Tlf. 17 64 65
Alt i moderne hårpleje
Sidste nye frisurer

Højbjerg Cykellager

v/ H. Buhl
Oddervej 51 - Tlf. 27 09 58
Stort udvalg i de førende mærker i
cykler og autocykler samt tilbehør
1. kl. reparationsværksted

MØNT-VASK

Vask når De vil - åbent hele døgnet
også lørdag og søndag
6 kg vask kr. 5,50 incl. tørring og sæbe
Oddervej 91 - Højbjerg - Tlf. 27 02 34

Vi handler i

MEJERIUDSALGET

v/ A. Jensen (ny indeh.)
Evaldsgade 8 - Århus - tlf. 12 39 15
1. kl. mejeriprodukter . . .
Lækkert brød og kager

MEJERIUDSALGET

v/ Niels Pedersen
Tage Hansensgade 31, Århus -
Tlf. 13 03 48
Alt i 1. kl. mejeriprodukter
Lækkert brød og kager

Hjortshøj

ORA Service

Skæring Strandvej 1 - Egå - Tlf. 22 06 83
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl.s service udføres
Forpagter Ewald Hansen

Ebeltoft

CALTEX SERVICE

v. AKSEL HANSEN
Strandvejen 25, Ebeltoft. Tlf. 4 17 67
Benzin - olie - vask - smøring
Stort udvalg i autotilbehør . . .

Vi handler i

Osteforretningen

Adelgade 45 - Ebeltoft - tlf. 34 10 50
Altid vellagrede oste - samt tilbehør
til ostepanretningen.
1. kl. mejeriprodukter.

Grenå

Jørgen Schmidt

Snedkermester
Kannikegade 16 - Grenå
Tlf. 2 12 66
Stort udvalg i moderne møbler

GRENÅ EL-SERVICE

Nørregade 2 - Tlf. 2 13 92
Stort udvalg i moderne belysning
samt hvidevarer
Reparation af alle el-maskiner udføres
DERES VASKEMASKINE-EKSPERT

Horsens

DET KOLDE BORD

Spedalsø Torv 4 - Horsens
Tlf. 2 25 67
Lækkert smørrebrød - Bridgeanretning
Luxusanretning leveres efter ønske
Alt i hjemmelavede delikatesser

Tøj til far og søn

BILEDGÅRD

Poul Østergaards efft.
Søndergade 29 - Horsens
over for rådhuset - Tlf. 2 25 04

HORSENS BANK

Aktieselskab
Søndergade 18-20 - Horsens
Telefon *2 12 00

RADIOBØRSEN

Grønnegade 28-30 - Horsens
Radio - Fjernsyn - Grammofonplader
Forretningen der yder Dem den bedst
mulige service. - Tlf. 21908

Landbosparekassen i Horsens

Rædersgade 5 - Tlf. 2 12 22
Åben 9-12.30 og 14-16
Fredag tillige 18-19.30. Lørdag lukket

Købmand Brøndum

Vestergade 58 - Horsens - Tlf. 2 50 45
Stort udvalg i kolonial - Konserves -
Vine - Spirituosa samt tobaksvarer
Ekstrafin kaffe

Vor købmand er N. J. JØRGENSEN

H. J. Hansens efft.
Vestergade 5 - Horsens - Tlf. 2 57 10
Kolonial - Vine - Spirituosa - Tobakker

LADY SALONEN

v/ Ruth Bøjlesen
Søndergade 48 - Horsens - Tlf. 2 64 66
Alt indenfor moderne hårpleje
Sidste nye frisurer

Staten foran med prisstigninger

Juli causeri

MOMS-ordet har redet det ganske land som en mare siden valget i november i fjor. Selve problemet med indførelse af MOMS har været drevet ud over alle grænser. Det er nu ikke værst med den 10 pct. beskatning, som monsbeløbet udgør. Nej, det er den samtidige prisforhøjelse, som mange handlende benyttede sig af prisforhøjelser, der gik langt over MOMSENs 10 pct. Disse ekstraforhøjelser kan ikke undgå at indvirke på kommende pristal og derved sætte yderligere sving i deflationsskarussellen. Kan man bebrede det private erhverv for disse prisforhøjelser når staten uden bekymring går foran med 100 pct. prisstigninger? Postvæsenet, der i sidste finansår havde et overskud på nær 100 mill. kr. har fået Folketingets velsignelse til at forhøje en hel del af postvæsenets takster med 100 pct. En postanvisning til udlandet kostede hidtil 1 kr. nu 2 kr. Ekstraportoen for et søndagsbrev var før 1 kr. nu 2 kr., og sådan kan der fortsættes. Når det er private erhverv, der kommer med sådanne prisstigninger, kaldes det for åger. Når det er et samlet Folketing, der i en travl time før sommerferiens begyndelse vedtager sådanne forhøjelser sammen med tyve andre lovforslag, så er det en lov, og lov skal alle rette sig efter, selv om den er aldrig så urimelig.

STATSTILSKUD er ved at blive noget alle, der ikke kan klare dagens udgifter straks betragter som den eneste naturlige foranstaltning. Landbruget har nu i snart mange år fået kontant statstilskud, og foruden at vi alle må bidrage til det forarmede landbrugs levestandard med høje hjemmemarkedspriser, blev statens tilskud til landbruget denne gang forhøjet med 155 mill. kr. i indeværende år og 205 mill. kr. næste år. Hvorfor disse millionbeløb til landbruget? Det er ejendomspriserne, der ikke mere er et udtryk for en ejendoms afkastningsværdi, men priserne påvirkes i meget høj grad af, at jorden efterhånden regnes for det eneste værdifaste, man kan anbringe sine penge i. Danmarks jordareal kan ikke forøges, hvorfor priserne stadig stiger, fordi vi bliver flere og flere. Her tjener prisdannelserne intet fornuftigt formål, da udbuddet ikke kan forøges. Desværre synes ingen af de politiske partier endnu at være kommet over nederlaget ved folkeafstemningen i

1963, hvor den overvejende del af de, der stemte ved denne lejlighed, desværre ikke forstod hvor nødvendig dette jordlovsforslag var netop for hele landets befolkning. Derfor må vi, der ikke er jordbesiddere, nu betale regningen for denne mislykkede folkeafstemning i form af statsskat til de, der ejer jorden.

ANLÆGSARBEJDER ved DSB er der længe imellem, hvor sådanne udbydes i licitation. I sig selv er dette et sørgeligt tegn på jernbanernes forsvinden i samfundsbilledet. Det er derfor med nogen skepsis det ses, at DSB nu har udbudt arbejdet med bygning af en 3 m gangtunnel under Køgevej ud for Flaskekroen som et led i bygningen af Køgebugtbanen. Det kan kun være et arbejde, der helt og fuldt angår vejevæsenet, da beboerne langs hele Køgevejen ikke kan komme fra den ene side af vejen til den anden for biltrafikken. Det er måske ved sådanne arbejder, at DSB stadig kan opretholde både Anlægs-væsen 1 og Anlægs-væsen 2 med en stab på ca. 150 fastansatte og deraf de fleste i 26. til 15. lønningsklasse. En rationalisering her ville sikkert give større udbytte, end som når der i ny og næ lukkes en station, og der derved spares en stationsmester.

Restaurant **»På Fortovet«**
og baren på Østerport station
anbefales
POUL GUDMANN

— bro

Månedens emner ...

Øresundsbådene

Øresundsselskabet drives som bekendt på forretningsmæssig basis af de danske og svenske statsbaner i fællesskab, et absolut fint foretagende, der ikke har grund til at ønske sig en Øresundsbro. Selskabet beskæftiger næsten 1000 ansatte, hvoriblandt seks fuldt uddannede frømand, der foretager regelmæssige bundundersøgelser af fartøjerne, der efterhånden er kommet op på over 30.000 sejlture årligt.

De 12 fartøjers samlede kapacitet vil i indeværende sommer nå helt op på 60.000 passagerer og 2500 biler pr. dag.

Man står samtidig over for Øresunds ubestridte største restaurantforetagende med et årligt salg af f. eks. 17 tons pillede rejer, 13 tons røget laks, 3,5 mill. øl og vand, 2,5 mill. kopper kaffe og 500.000 stk. wienerbrød.

Mens der på de fire største fartøjer udlejes separat-saloner til selskaber på helt op til 150 personer, kan man uden videre leje en af de fire hydrofoilbåde — altså hele fartøjet — til konference-tur eller anden udflugt. Det sker ikke så sjældent.

Moderniseringen af Korsør station

Det antages, at selve stationsbygningen, hvis tilstand ikke er den bedste, vil få et make-up før end beregnet.

På banegårdsområdet skal der i første række opføres en ny godsbanegård til afløsning af den gamle ved Jernbanevej, der er identisk med Korsørs første jernbanestation. Selve hovedbygningens indre skal totalt ændres, og overfartsledelsen skal have kontorer i det nuværende toldpakhus.

Alle stationens perroner skal forlænges af hensyn til de ny og længere togstammer, der køres med, og samtlige perrontage fornyes og forlænges. Perronerne vil blive ført helt ud forbi Kongebroen.

Den nye DSB Østersøfærge

Den nye store Østersøfærge er nu ved at tage form på Helsingør skibsværft. Den bliver samtidig Europas største færge. Færgen får en længde overalt på 145 meter, en bredde på 17,71 meter, sidehøjden til togdæk 7,7 meter og sidehøjde til bildæk 12,90 meter. Højde fra køl til top af skorsten 30 meter, eller som Rundetårn.

Færgen kan medføre 1500 passagerer og er beregnet til jernbanevogne på hoveddækket i ca. 340 meters længde, fordelt på tre spor. Herover indrettes bildæk til ca. 150 biler. På det øverste dæk indrettes spisesalon, rygesalon og butikstov, samt stort soldæk.

Maskineriet består af to hovedmotorer på tilsammen 11.500 hk, der kan give færgen en fart på 18¾ knob. Disse motorer er af en ny B & W konstruktion og skal, som de første af denne type, bygges på Helsingør skibsværft.

Færgen ventes færdig så den kan indgå på ruten fra sommerkøreplanens ikrafttræden 1968.

Klage over støjen i Mo-vognene

Det er nu et år siden, der fra lokopersonalets side blev indsendt klage over støjen i Mo-vognene, og at man ønskede at opholde sig i den ende af vognen, hvor der ingen motor er. De steder i landet, hvor det kan lade sig gøre, bliver Mo-vognen vendt, men f. eks. i Århus er der 1 km ud til drejeskiven, og det er nogenlunde det samme i Fredericia, og der vil det tage for lang tid at få vendt vognen. Mange steder bliver drejeskiverne i øvrigt fjernet, og der er derfor endnu ikke nogen løsning på sagen.

DSBs driftsunderskud 1966—67

Driftsudgifterne er i dette finansår steget omkring dobbelt så meget som driftsindtægterne. Af DSBs årsberetning fremgår, at driftsindtægterne er steget med 48 mill. kr. til 859 mill. kr., mens driftsudgifterne er øget med 100 mill. kr. til 928 mill. kr.

Afskrivning og forrentning er øget med 14 mill. kr. til 158 mill. kr. Driftsresultatet, et underskud på 69,2 mill. kr., blev således forringet med 52,0 mill. kr. og det regnskabsmæssige underskud steg med 65,7 mill. kr. til 226,9 mill. kr.

Stigningen i driftsindtægterne skyldes de i maj 1965 gennemførte takstforhøjelser.

Indtægten af befordringen af personer og rejsegods samt af biler m. m. lokalt på overfarterne steg med 51,0 mill. kr. til 480,4 mill. kr. — Der blev på baner og overfarter i alt foretaget 115,8 mill. rejser mod 116,0 mill. i driftsåret

1964—65, og på overfarterne overførtes 2,5 mill. biler eller 114.000 flere end året før.

Indtægten af godsbeholdningen steg med 4,1 mill. kr. til 267,8 mill. kr. — Der blev i alt befordret 7,12 mill. tons gods mod 7,66 mill. tons året før.

Stigningen i driftsudgifterne skyldes hovedsagelig de pr. 1. januar, 1. april og 1. oktober 1965 gennemførte lønforhøjelser.

Vi har modtaget . .

Klagesuk fra privatbane pensionisterne

Tiden iler. Mens disse linier skrives er der hengået et år siden de tre nordfynske privatbaners nedlæggelse.

Da der er sagt og skrevet til trivialitet om dette emne, skal dette ikke gentages, og det kan også forudses, at flere og flere privatbaner hurtigere end ønsket går samme skæbne i møde, så vi må nok tilsidst forlige os med det gamle ord, der siger: — det nytter ikke at græde over spildt mælk. Men det går stærkt i retning af, at kun de dobbeltsporede strækninger opretholdes.

Men tilbage til Odense station, de nævnte baners nedlæggelse har ikke kunnet undgå at sætte sit præg både i trafikmæssig og i økonomisk henseende, Odense station er nu nærmest at sammenligne med en landstation, og kunne måske også klassificeres som sådan. Det må vel også betyde en forskydning i kapaciteten, at tre baner forsvinder på én gang. Trist er det at se, hver gang man kommer på Odense st., at ingen mennesker kommer eller går fra og til de standsede baners perroner, hvor der ellers før var en særdeles livlig trafik, navnlig om morgenen og sidst på dagen, og ellers jævnt fordelt dagen igennem. Ser man ud over rangerpladsen, hvor der før var livlig aktivitet med rangering af tog, der ankom, og oprangering af tog, der skulle afgå, — jo, det er vel nok et trist og mørkt billede, og alt i alt har det sikkert ikke gavnet DSBs økonomi. Endnu træffer man mange mennesker, man gennem årene har kendt, der endnu beklager banernes nedlæggelse, for det er ikke alle, der er glade for rutebilerne. Mon ikke også rutebilerne er dyrere i drift end de underskudsgivende privatbaner? Jeg tror det.

Månedens foto

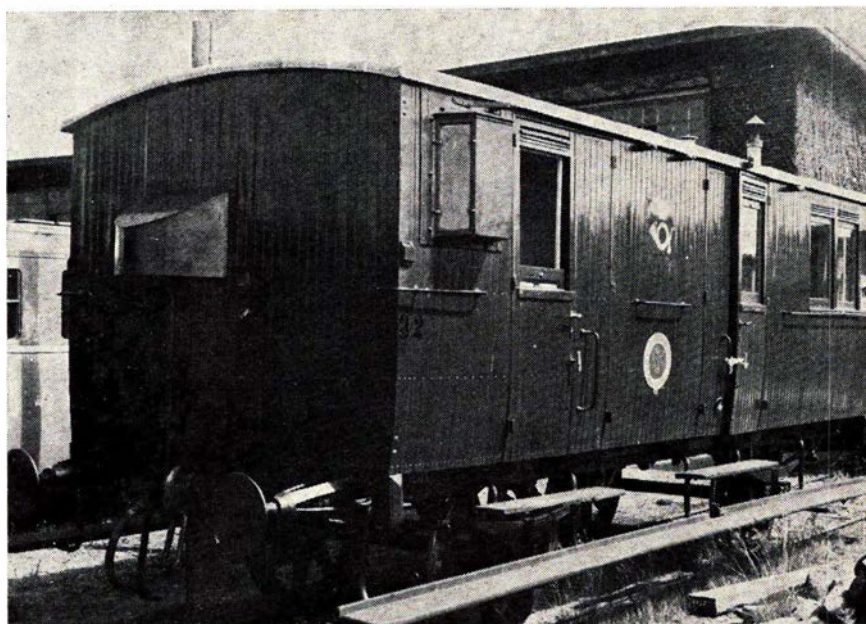
For de gamle pensionisters vedkommende, — de, der har været med, fra nogle af banernes åbning, — har det også med hensyn til pensionen været noget af en skuffelse, idet den samtidig med banernes nedlæggelse er stivnet, eller frosset fast, som det hedder sig, således at den ikke mere reguleres efter pristallet. Pensioneringen er som bekendt overtaget af Statsanstalten for Livsforsikring og udbetales nu som en slags livrente, men uden pristalsregulering, som er lige så nødvendig for os pensionister som alle andre i dette land, og da jeg før har kontaktet forbundet angående dette forhold, er der mange kolleger, der bliver ved at spørge hvordan det går med dette, og henviser til en skrivelse fra Privatbanernes Fællesråd den 5. januar 1966, tilstillet samtlige pensionister ved de tre nedlagte privatbaner her på Fyn den 31. marts 66. Den lyder således:

Nedenstående formular bedes underskrevet og tilbagesendt hertil, såfremt det ønskes at Privatbanernes Fællesråd skal varetage Deres økonomiske interesser i Kertemindebanens likvidationsbo.

P. F. V.
H. Hørsholm

Den citerede formular var en fuldmagt, hvormed vi gav Fællesrådet ret til forhandling angående vore krav i banens likvidationsbo.

Siden har vi intet hørt derfra, og det synes vi pensionister er noget ejendommeligt. Det er vel nok en vanskelig sag at komme igennem, men jeg synes heller ikke, at man uden videre kan sige, at det nytter ikke noget, der er intet at gøre, banerne er standset, og der er ingen til at betale. Hvad med de myndigheder, der har ansvaret for banernes nedlæggelse, bør disse da ikke samtidig tage konsekvensen af deres handlinger, ved at overtage de samme forpligtelser som banen havde før nedlæggelsen?

H-N H J ltr. D 32 fra 1884 DJK's veteranbanemateriel. Foto: P. T.

Vognen er bygget af Breslau 1884 til HHJs åbning og var i brug til ca. 1960. Den havde gennemgået en del i tidens løb, bl. a. havde der været ild i den under sabotagebrand, og den var noget ændret i tidens løb. Den var allerede solgt til sommerhus i 1961, men køberen var storsindet nok til at købe en anden vogn i stedet for, da han hørte, at DJK gerne ville bevare den. HHJ var lige så storsindet og forærede DJK vognen. Disponent E. Møller Nielsen

Den tilsidesættelse af pensionisternes interesser, der her har fundet sted, er simpelthen diskriminerende. Dette at nedlægge en bane kan vi betragte som en særforanstaltning, og uanset hvilke bestemmelser aktieselskabsloven indeholder angående ovennævnte, må disse bestemmelser også samtidig kunne ændres eller fortolkes således at de pensionsberettigede fortsat måtte have del i pristalsreguleringen At banerne

og frue har gjort et vældigt arbejde (over 2000 arbejdstimer) for at føre den tilbage til oprindelig skikkelse; den var i drift på museumsbanen et par sæsoner og sendtes da til Thorsø, hvor arbejdet foregik (også delvis i remisen i Vg).

D 32 kom tilbage til museumsbanen i juni i år, og den hører til dens smukkeste vogne. Både ud- og indvendigt er der gjort alt for at den skal se ud, som den gjorde i 1884.

måtte nedlægges, har dets personale dog ingen skyld i. Allerede 5–6 år efter besættelsen var trafikken på landevejene i rivende udvikling, det var som om alle mennesker ville være selvstændige, man købte biler på vekslar og afbetaling, og de bevilgende myndigheder gav koncession til højre og venstre, og det blev efterhånden tydeligt, at der ligefrem opstod en antiparti mod privatbanerne, og som mange af disse be-

To oaser på Københavns Hovedbanegård

Hovedbanegårdens
Restaurant

KØBENHAVN

TLF. 14 12 32

F. L. Viltoft

Nyt fra hele verden

Journaler
Kulturfilm
Musikfilm
Farcer
Tegnefilm

— vi har cinemascope

11 35 40

Ferie- og udflugtssteder

Besøg den nye Restaurant

SVANEMØLLEN

Svenstrup - Tlf. (08) 15 87 11 nr. 459
Lækker og veltillavet mad, som De kan
nyde i hyggelige og skønne omgivelser.
Selskabslokaler indtil 200 kuverter.

ELLIDSHØJ KRO

v. Kamma Nielsen
- stedet, hvor man spiser godt
Frisklavet kaffe med hjemmebagt
Middag og smørrebrød ud af huset
Telefon (119311) 140

Restaurant Flamingo

Østergade 16 - Holstebro
Tlf. 2 01 90
Krostue - Bowling - Musik - Dansant
Stedet hvor man spiser godt

Lad udflugten gå til

NYKROEN LØGSTRUP

v/ Knarberg
Løgstrup tlf. 121 (0761)
Et godt madsted - hyggelige lokaler
Vi dækker indtil 45 kuverter

Missionshotellet ANSGAR

Prinsensgade 14-16 - Ålborg
Telefon (08) 13 37 33
God mad - gode værelser

Spis og bo på

GRAND HOTEL

Østerbro 14 - Skive - Tlf. 890
Et 1. kl. madsted...

Missionshotellet

Lemvig
Et godt madsted

Vi bor og spiser på

HOTEL HARMONIEN

Sæby J. - Tlf. (084) 6 10 15
- et 1. kl. madsted...

TRE SMÅ KINESERE

Kaj Munksvej 1 - Århus - Tlf. 14 35 91
Orientalisk, italiensk, spansk og fransk
spiserestaurant.
Selskaber modtages.

gyndende vognmænd dengang ytrede:
»Vi skal snart få de baner slået ud,
så kan I hygge kartofler, hvor de før
har kørt«. ja, det er sørgeligt, men
sandt er det jo, jeg har selv set en sta-
tionsplads, der var belagt med kartof-
ler, det var en station på Horsens-
Juelsmindebanen.

Således kan vi nu forudse, hvordan
det vil gå danske privatbaner i fremti-
den. Om det så er til skade eller gavn
for samfundet, vil tiden måske vise.
Men skønheden og idyllen som mange
mennesker har oplevet og det slogan,
som så ofte er fremhævet her i bladet:
»Skønhed som De ikke aner, findes
langs private baner«, er nu stærkt på
vej over i historien.

A. D.

Sagt og skrevet

Skuffelse i Fåborg

- Vi har nu mistet Fåborg-Mom-
mark ruten, og vi tager det med op-
rejst pande. Men vi græmmer os over
de mange penge, der er blevet ofret
med alt for lille gevinst.

- Nu skal vi se, om DSB glemmer os
helt i Fåborg, selv om man fra Sølv-
gade i København gør sig store bestræ-
belsler herpå. Forholdene for Fåborg og
for rejsende til Fåborg skulle ikke for-
ringes, selv om vi måtte opgive jernba-
nen, blev det lovet. Resultatet: Ja, bl. a.
at rejsende, der kommer f. eks. fra Kø-
benhavn til Fåborg, ikke kan indskrive
deres rejsegods længere end til Ny-
borg. Så må man selv hente det i Ny-
borg og håbe på at nå rutebilen. Siden-
hen er det tillige blevet til, at pladsbil-
letter ikke kan afhentes efter kl. 19
eller på søndage. Man henvises til
Odense eller Nyborg. Hvad mon man
nu vil tage fra os, nu da færgeruten er
flyttet? I turistforeningen er vi alvor-
ligt bange for, at Fåborg, ja måske hele
Fyn, er ved at være et u-land hos DSB.
Man fandt det således ikke værd at in-
vitere formanden for De samvirkende
fynske Turistforeninger med til indivi-
elsen af den nye rute, ej heller lands-
delssekretæren endsige en repræsen-
tant for Fåborg Turistforening. Man
må åbenbart ikke have brug for os i
DSB.

Direktør Per Brønner

Folk rejser helt forkert

Ved gaveoverrækkelsen til passage-
rer nr. ti million på Rødby-Fehmarn-

ruten bragte chefen for DSBs reklame-
tjeneste, trafikinspektør M. B. Hede-
gaard den overraskende udtalelse, at
folk bør rejse meget langsommere. Vi
betjener folk for godt og for hurtigt.
Vi fremmer tidens jag og racen, så
folk bare lynere over Lolland på samle-
bånd. Det er jo ikke at rejse.

Gustaf Bengtsson

Bilfærgen »Heimdal«

Vi havde vovet os til havnen forleden
og stod, interesseret og kiggede på en
af Storebælts gamle støtter, bilfærgen
»Heimdal«, losse sin last af biler. Det
vil sige, der var kun en enkelt vogn
med. To svedende supermænd skubbe-
de under synligt besvær en havareret
sportsvogn fra borde. Som godtroende
skatteborger kan man imidlertid ikke
lade være med at undre sig over, at
DSB fortsætter med denne parodi. En
parodi, der daglig (aldrig om onsdag-
en) koster betydelige summer.

Nyborg Avis.

DSBs økonomi

En artikel i Jernbaneforeningens
medlemsblad »Vor stand« lader forstå,
at man ikke er tilfreds med den måde,
hvorpå hedengangne og nuværende po-
litikere lader DSB være kastebold
mellem private trafikskabers inter-
esser og statens og samfundets inter-
esser på den anden side. Man er
utilfreds med, at trafikminister Svend
Horn taler om DSB som et foretag-
de, der hviler på traditioner fra forrige
århundrede, og meddeler, at det er
lovgiverne, der har skabt disse traditio-
ner, fordi de aldrig i statsbanespørgs-
mål vidste, hvilket ben de skulle stå
på

Det er da rene ord for pengene Hvil-
ket også tit er tiltrængt i den offent-
lige debat Trafikministeren har jo
gjort sig kendt som en mand, der
spytter lige ud af posen med sine
meninger, og så er det da så naturligt,
at de, han rammer, anvender samme
debatform

Når man indtil ulidelighed år efter
år har set, hvordan visse kredse uden
for DSB kommenterer det årligt offent-
liggjorte regnskab fra DSB, fordi der
er underskud, så mangler man som
nogenlunde regnskabskyndig de sam-
me kredses oplysninger om, hvem der
bestemmer DSBs forretningsmæssige
vilkår - men man véd, at det ikke er
generaldirektoratet eller andre admi-
nistratorer Hvorfor ikke lige ud for-
tælle befolkningen, at det er lovgiver-
ne, der fastsætter statsbaernes takst-

politik og regnskabsform? Ville det være uden mening at angribe de forrentnings- og afskrivningsregler, der gælder for statsbanerne? De er jo nemlig ikke helt almindelige og øver deres indflydelse på DSBs økonomi

Demokraten

Til læserne

F. G. S. i Ålborg

skriver, at billedet af nedlagte stationer Klokkerholm st i nr 6 ikke kan være denne station, da sidebygningen til stationen er i den modsatte ende. – Det er nu alligevel Klokkerholm st, men ved reproduktionen i sin tid er billedet blevet spejlvendt.

Erindres det...

For 50 år siden Juli 1917

Sikke tider – sikke priser

Og alt imellem, man rationerede og forordnede steg priserne med rivende fart. Salt steg til det tredobbelte, idet Tyskland havde udstedt eksportforbud, et par støvler, som i 1914 kostede 17 kr., kostede nu 27 kr., smørret var oppe i en pris på 2 kr. 34 øre pr. pund, stearinlys kostede 2 kr. 50 øre pundet, sæbe steg daglig og fedt, som kun kunne købes på smørmærker, kostede 1 kr. 35 øre og kaffe 3 kr. pundet. Også fjerkræpriserne steg til fantastiske højder. Mortensgås kostede 8–9 kr. kiloet, høns 4 kr. 50 øre kiloet, en lille moseand kostede 4 kr. 50 øre, og julegåsen omkring 70 kr.

Disse prisstigninger medførte, at der måtte spares overalt og på alt.

★

Statsbanernes forskellige værksteder er nu i bekneb for reservedele, og mange loko trænger til hovedreparation,

men man håber, at banernes dygtige håndværkere fortsat kan finde på udveje, så maskinerne kan holdes i drift. Det er navnlig fyrkasser og hjulbandager det kniber med.

★

På grund af transportvanskeligheder er befording af brunkul pr. bane forbudt indtil videre.

★

Det nedsatte udvalg for en ordning af de københavnske jernbaneforhold anbefaler anlægget af en dobbeltsporet højbane fra Vigerslev over Frederiksberg og Nørrebro til Hellerup. Før krigen ville hele anlægget have kostet 4.650.000 kr.

★

Godstrafikkens aflastning ved indsættelse af sejlskibe til godsbefordring mellem de østjydske havne er blevet en succes. Jernbanerne er blevet aflastet med mindst 275 godsvogne oplyser firmaet Ove Haugsted, København.

★

En ung lovende jernbanemand, trafikassistent Ibsen, Hornbækbanen, blev d. 31. dræbt ved at falde af toget medens han billetterede. Man mener, at han har lænet sig ud fra toget og har ramt en telegrafpæl langs strækningen.

For 25 år siden Juli 1942

I overskæringen ved Formosavej knuste Amagerbanens damptog, lolo nr. 6 d. 1. til morgen en privat rutebil, som heldigvis kun medførte en passager, der slap med lettere kvæstelser ved uheldet.

★

Politiet måtte d. 4. til morgen tilkaldes for at bistå personalet på Hovedbanegården ved morgentogets afgang til Korsør kl. 1,15. Situationen blandt de rejsende var så ophidset af rædsel for ikke at kunne komme med toget, at de nægtede at adlyde jernbanepersonalets henvisninger.

★

Da eksprestoget fra Korsør d. 17. kørte mellem Slagelse og Sorø faldt en 1½ årig pige af toget. Toget, der kørte

Ferie- og udflugtssteder

Hotel Westend

Randers - Tlf. (064) 2 53 88
værelser med moderne komfort
til moderate priser

Spis på

CAFETTE

Østergade 28 - Silkeborg - Tlf. 2049
Lækkert og veltillavet smørrebrød
fra kr. 0,95.

Dagens middag kr. 4,85
En god kop kolbekaffe...

Alderslyst Kro

Borgergade 111 - Silkeborg
Telefon 9071

- et 1. kl. madsted...

Dansant fredag og lørdag
Selskaber indtil 150 kuverter

Lad udflugten gå til...

Restaurant »Skovbakken«

Odder - Telefon (06) 540618

Et 1. kl. madsted...

Vi dækker op indtil 200 couv.

Elly og Erling Jensen

Ringkøbing Missionshotel

Vestjyllands nyeste og mest
moderne hotel
Telefon (073) 2 01 44

– også Deres flamme

BRABRAND

Løgstør - Vejen - Odense - Næstved

Banegårdsrestaurationsen LYNGBY

O. H. Pfeiffer

Banegårdsrestaurationsen HILLERØD

TOM VALÈT

med god fart, standsede straks, og en undersøgelse viste, at barnet udover nogle hudafskrabninger intet var kommet til.

★

30–35 meter sveller er d. 21. brændt på jernbanebroen over Limfjorden mellem Ålborg og Nørresundby. Trafikken over broen er foreløbig indstillet, man mener, at branden skyldtes gnister fra et loko.

★

Malerlærling stjæler for 4000 kr. billetter og en datostemplingsmaskine på Århus H. medens han var beskæftiget her for sit firma.

I få linier

Nykøbing F. kommune om fordelingen af udgifterne. DSB skal først have pengene bevilget på næste års finanslov.

★

Mommark færgehavn er af DSB tilbudt Lysabild kommune for 50.000 kr. for arealer og bygninger. Der er den klausul på tilbudet, at havnen ikke må benyttes til færgefart i forbindelse med Fyn.

★

I hotel »Dana«s store sal i Maribo er indrettet en veteranstue, hvor der er anbragt en mængde gamle jernbaneeffekter, der er udlånt af Dansk Jernbane Klub.

★

Fra 1. juli er læssesporene på Løgstrupbanens stationer Vindblæs, Gatten, Hornum og Østerbølle nedlagt.

★

I dagene 24. til 28. juni var et helt tog bestående af moderne italiensk jernbanemateriel udstillet på Østerport station.

★

Banechef Thorning Christensen er anmodet om at være upartisk vurderingsmand ved salget af Saltsjöbanen, der skal indgå i den sidestillende lokaltrafik i Stockholm-området. Sælgerne forlanger 60 mill. kr., mens køberne kun vil give 30 mill. kr.

★

Rødbyhavn, der ejes af DSB, er nu efter de mange års forfald ved at antage et tilfredsstillende udseende. Vestre mole er snart færdig udbygget med ca. 200 m kajplads.

★

Perronerne på den nye Sønderborg H station har i flere tilfælde vist sig at være for korte, idet de kun kan tage tog med 6–7 vogne.

Første Mz leveret

Mz 1401

Så har det nye ltr. Mz loko nr. 1401 allerede rullet på danske strækninger i nogen tid, efter at det i forvejen var prøvekørt i Sverige. Først når prøvekørslerne her hjemme er endt, går NOHAB i gang med at bygge serien på yderligere 9 Mz til DSB.

Mz-typen er en videreudvikling af My og Mx eller mere rigtig en forbedret motor fra GM. Mz har som My 16 cylindre, men med 3300 hk mod 1950 hk – med langt mindre vægt og længde end i My/Mx. Prisforskellen er meget beskedent, idet den kun andrager en merudgift på ca. en halv mill. kr., og prisen for en Mz er ca. 2,5 mill. kr.

Den nye motortype begyndte med en hurtiggående ubådsmotor udviklet af GM i USA, og resultatet blev så vellykket, at man satte den på skinner. Svenskerne sikrede sig hurtigt licenserne for næsen af en dansk virksomhed.

Medens GM og NOHAB helst ville bygge den første Mz selv, bliver der for de næste ni Mz flere danske underleverandører. GM leverer motorerne, bogier og overbygning leveres af Frichs, Århus, og hovedgenerator og banemotorer bygges på licens af Thribe-Titan i Odense. På den måde bliver udgifterne fordelt med 39 pct. i dansk valuta, 34 pct. i amerikansk og 27 pct. i svensk valuta.

Rullende el-værker

Mz udvikler en effekt, der svarer til f. eks. en by som Ringkøbings maksimale forbrug af lys og kraft, og som på My og Mx er der kun en mand, lokoføreren, der dirigerer dette mægtige kraftværk. Dieselmotorer trækker en vekselstrømsgenerator, der over en ensretter leverer jævnstrøm til de seks banemotorer, en på hver aksel. Det

Det betaler sig at gå i
BIKUBEN
...et levende pengeinstitut!

eneste kul, der herefter skal bruges ved DSB er det, der sidder i elektromotorerne.

Farvel til dødmandsknappen

Mz er forsynet med det mest moderne udstyr som tænkes kan, hvilket her bl. a. betyder afsked med dødmandsknappen på motorvogne. Her er det elektroteknik for viderekomne, der holder sit indtog hos DSB. I førerrummet sidder en lille radiosender i loftet med en antenne indbygget i førersædet. Lokoføreren indgår som en kondensator i radiosystemet. Rører han ikke på sig eller ved metal af en eller anden art i førerrummet — vinduesram-

me, stolestativ, instrumentbræt osv. — i en periode på 10 sekunder — bryder en hyletone løs, og sker der fortsat ikke noget, slås bremserne automatisk i. En bevidstløs eller død lokofører vil, uanset om han rører metal eller ej, være en uændret el-kapacitet i systemet, og det får alarmen til at virke.

Vi har tidligere skrevet om, at det er lykkedes at finde frem til virkelig støjdæmpning i førerkabinerne på vore store motorloko. Ved prøvekørslerne med Mz viste støjmålerne decibeludsving, at alle krav derom var opfyldt. Med alle 3300 hk under belastning, var førerkabinen som en telefonboks på en perron, hvor der kunne anes en Mz i det fjerne.

Et feriemål

SARDINIEN

Arbatax

Jo, det måtte være stationen, der lå dernede. Jeg havde allerede fra bussen udset mig den lyserøde, klodsede, forfaldne, 2 etagers bygning til at være stationen. Byen er *Arbatax*, en lille afsides havneby i en afsides provins på den afsides ø Sardinien. By er forresten prætentivst. Den har vel et par hundrede indbyggere. Tiden er kl. 19, jeg er ankommet med bussen fra Nuoro kl. 18 og driver nu lidt om inden den sene middag på hotellet kl. 21. Som gammel privatbanemand fra Danmark, har jeg stadig en svagthed for små sidebaner — jo mere forfaldne og gammeldags — des bedre. Altså jeg må derned. Måske er jeg så heldig at få en passiar med il capo del stazione (stationsforstanderen). Men hvordan komme derned?

Nej, det kan da vist ikke være stationen alligevel! Ganske vist har jeg set lidt af hvert m.h.t. smalsporede baner i syden, men her må man nærmest kravle ned ad en skrænt. Bygningen er også langt mere forfalden nu ved nært øjesyn. Og dog, der er tydelig antydning af perron op til sporene.

Men nu dukker en barbenet, sjusket kone frem. Hun svarer på mit spørgsmål: »No, giu« og peger ned mod den lille havn. Jeg forstår straks, at denne bygning er nedlagt som station. Den rigtige ligger nede ved havnen. Ja, se det er en rigtig station, ny og pæn — dog ikke så meget, da jeg kommer helt hen til den. Ganske vist er den pompøst udformet med en bred hovedtrappe op mod en trefløjlet dør med buer, men døren ser ikke ud til at have været åbnet de sidste 10 år, og glasset er erstattet med fastsømmede brædder. Lampestedet, der svajer sig elegant derover, mangler pære, og det er en kedelig ting for et lampested at mangle.

En pjaltet plakat meddeler, at Ferrovía Complementari della Sardegna, privatbaneselskabet, har indført den ordning med Ferrovía Stato (statsbanerne), at man nu kan indskrive gods direkte mellem dem. Hvilket fremskridt! På den anden side bygningen ligger perronen kuriøst nok ikke ud mod skinnerne, men ud mod den lille fiskerihavn. Skinnerne løber op langs den ene ende afbygningen. Men alt er lukket og slukket. Ingen passiar denne gang.

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

Landsretssagfører
Søndergade 10-12 - Århus C
Tlf. (06) 13 01 00

SAGFØRER THOMSENS EFTF.

Holstein Rathlou

Advokat
Vestergade 9 - BRØNDERSLEV
Tlf. (088) 2 03 00

POUL STÆRMOSE

Landsretssagfører
Søndergade 15 - Horsens
Telefon (066) 2 53 88

SKRÆDDERFIRMA

A. J. Skov

ÅRHUS 4/5

ALT I HERRE- OG
DAMESKRÆDERI

MÅLKONFEKTION I FINESTE UDFØRELSE
PROVINSENS STØRSTE UNIFORMSKRÆDERI
Konto oprettes gerne

Hillerød

P. M. Petersen

Farve- & Tapethandel
Frederiksgade 8 - Hillerød
Tlf. *26 14 70
Lev. til privatbanerne

P. Nordsten A/S

Landbrugsmaskinfabrik
HILLERØD

Ud at se med DSB

Storebæltsoverfartens Restaurationer
og
Restaurant **»Halsskov-Perlen«**
Werner Schwartzlose
Færgegade : elf. Korsør (03) 57 06 19
efter kl. 17: 57 10 35
Halsskov-Perlen: elf. Korsør (03) 57 10 35

»De Danske Østersøfærger«
DSB
Restaurationer
GEDSER RØDBY FÆRGE
DSB Restauration »Færgeskroen«,
Rødby Færge

Næste formiddag har jeg bedre held. Ganske vist er Sala d'aspetto ingen almindelig ventesal. Der er hverken bænke eller billetluger, men derimod et par tomme sildetønder på det snavsede stengulv og nogle få andre stykker gods. Den tjener tydelig nok som »magasino«, og der er da heller intet andet pakhus. Men døren står gæstfrit åben til »Capo della Stazione« og il capo himself sidder venlig bebrillet og skriver.

Jeg ved udmærket, hvornår det eneste tog afgår til Cagliari, øens hovedstad, nemlig 6,25 om morgenen, men spørger for at få en samtale i gang og bagefter, hvorfor der kun går ét tog i døgnet. »Perche la linea è in riparazione«, er svaret og il capo udbreder sig nu vidtløftigt og med megen gestikulation om, hvordan man er i gang med at bygge broer og tunneler og forny skinnelegemet, og hvis jeg kommer igen om nogle år vil der være mægtig gang i la linea med mange »automotrici« (motorvogne) osv. Jeg er vist fristet til at bruge for mange italienske udtryk, men hans ord og udtryksmåde lyder endnu i mine ører. Som forhenværende jernbanemand er jeg i helt godt humør, da jeg senere på dagen ligger ved Arbatax milelange, hvide og næsten mennesketomme strandbred. Linien skal altså repareres og ikke nedlægges. Også i Danmark giver det altid et lille stik i hjertet, når jeg hører, om jernbane, der nedlægges.

Senere på dagen bliver jeg revet ud af mine illusioner. Jeg kommer i selskab med et tysk ægtepar, vist de eneste udenlandske turister på stedet, men tyskerne forstår nu altid at finde hen, hvor der er smukt og billigt. Da jeg fortæller om min samtale med il capo, småler manden og siger, at sådan har samme capo sagt de sidste 5-6 år, mens de er kommet der, »und diese Rummelbahn wird nie anders«. Tidligere havde man kørt med damplokomot, og da havde man først været i Cagliari kl. 21 med det ene tog. Nu kørte man med diesellokomot, hvorved tiden var nedsat til kl. 14.30 (altså fra 6.25, 229 km). Men det havde nu den Nachteil, sagde tyske-

ren, at man blev ganske forfærdelig gennemrystet. Skinnelegemet var nemlig ikke fornyet. Han havde selv kun kørt til den nærliggende store by Lanusei og blev ganske forfærdet, da han hørte, at je gville tage hele turen, når jeg forlod Arbatax.

Cagliari

Nu er der vist ingen af beboerne i Arbatax, der ville drømme om at benytte banen på en rejse til Cagliari. Der er busser, der gør turen på halv tid ad den kortere vej langs kysten, mens toget snor sig ud og ind mellem bjergene. Bekvemmere er disse moderne busser vel også, men jeg bliver køresyg i dem, hvor bekvemme de end er, og trods alt er man mere som limet til sin plads end i toget.

Altså — en tidlig morgen begiver jeg mig til hovedbanegården bevæbnet med kiks, frugt, tomater og frem for alt en stor flaske aqua minerale. Det lille tog er rangeret op, og togpersonalet opholder sig på kontoret, men først i sidste øjeblik kommer stationsforstanderen og skriver min billet. Prisen er rørende billig, ca. 14 kr. for 8 timers rejse gennem 229 km interessant vildt bjergland.

Tyskeren havde fortalt mig, at stationsforstanderen mødte op hver morgen i fin uniform, med den røde hue og staven, trods det der sjældent var en rejssende, men i dag er han nu i shorts, eller er det badebukser eller pyjamas. Han kunne godt se ud til lige at være faret op af sengen, men hvor jeg forstår ham — at man degenererer under sådanne forhold. Det er en lille toakslet vogn med træsæder, men togføreren inviterer mig ind i den I kl. kupé med slidt plys. Der er virkelig endnu I kl. med forhøjet takst på alle små sidebaner på Sardinien. Og nu kørslen. Efter ca. 1 time er vi i bjergene, et storslået, vildt og øde månelandskab — ikke just smukt. Tyndt befolket er der. Undertiden op mod en times kørsel mellem stationerne. Banen løber hele tiden rundt om sig selv. Nu og da kører vi i lang tid langs en kløft, på hvis anden side, der også løber en lille smalsporet bane. Man ser oven i købet en station, en af de sædvanlige store grimme og forfaldne lyserøde kasser. Pludselig er der en chance, og vort tog smutter over på den anden side af kløften, og tilbage rasler det ad skinnerne der, og lidt efter holder vi ved den station, vi så for

Den nuværende station i Arbatax med vasketøj på perronen

- også Deres plads står åben i

JERNBANE-HJEMMEVÆRNET

Alle oplysninger hos HJEMMEVÆRNET - Sorgenfri Slot - Lyngby - 87 59 81

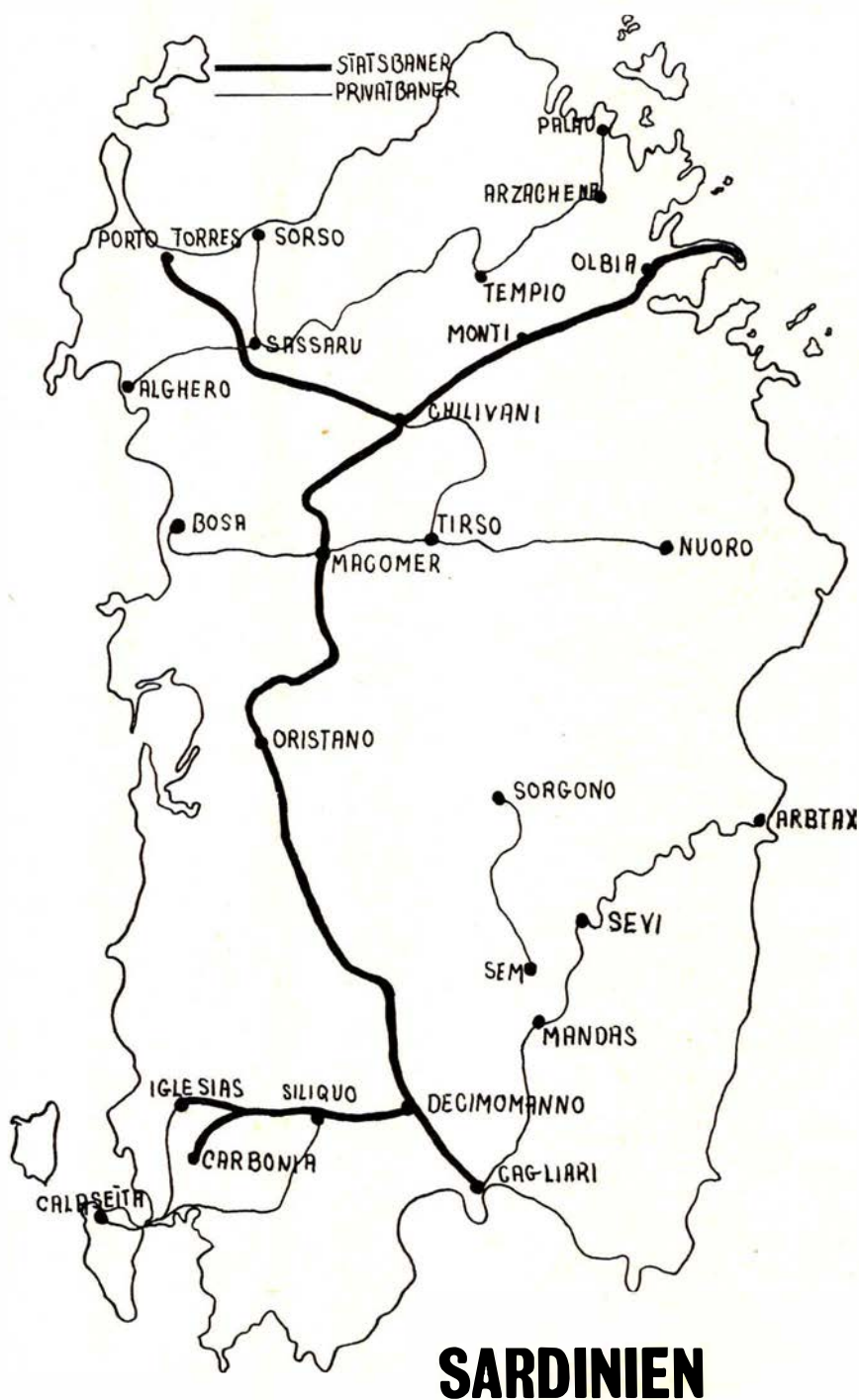

en halv time siden. Hvilket kæmpe-mæssigt ingeniørværk må bygningen af denne jernbane ikke have været, og forventningerne til den har sikkert været større end nutidens resultater. Alt ander forfald.

På de fleste stationsbygninger er anbragt et stort perronur, men kun et sted gik det. I hvert fald viste de andre helt forkerte tidspunkter. Der er heller ikke noget myldrende folkeliv på perronerne, skønt nogle af byerne er ret store – Tortoli, Lanusei og Seui er som mindre danske købstæder. Nu må man dog ikke tro, at der kun er ét dagligt tog på hele strækningen. Nej, der løber flere tog over kortere strækninger på linien. De sidste 70 km fra Mandas til Cagliari har således en ret tæt toggang.

Nå, tilbage til vort tog. Et sted skiftes der personale, og den nye togbetjent, en ung mand, er tydelig nok meget interesseret i mig. Det er ikke hver dag (eller måske hvert år), der er en udenlandsk turist med Ferrovie Complementari. Han har italienerens tilbøjelighed til intimitet, byder mig æg fra sin madpakke og fortæller mig, hvad vi ser. Et sted er det en kunstig sø og et kraftværk langt nede. »Der er meget at tage fat på på Sardinien«, siger han. »Der behøver ikke at være den arbejdsløshed«. Et andet sted er det, om det ensomme liv for ekspeditricen på en lille bjergstation, der ligger 5 km fra nærmeste landsby.

I Mandas skiftes der tog. Mandas er et knudepunkt med en anden sidelinie til Sorgono 97 km oppe mod nord i bjergene. Man kommer ind i et lille hurtigt motortog – stoppende fuldt. Denne linie er mere moderne. Landskabet også mere kedeligt. Flere af stationsbygningerne ser helt nye ud. Hvordan kan det gå til, da banen er 80 år gammel? Jeg antager, det sker med italienerens sædvanlige mentalitet. Man reparerer ikke. Når en bygning ikke kan stå mere, river man den ned og bygger en ny.

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c - FA. 880

Gælder det rejser . . . så

VERDENSREJSEBUREAUET

WAGONS-LITS//COOK

VESTERBROGADE 2A - V - TLF. *14 27 47

ikke dyrere . . . men bedre

I Cagliari står man ud ved lokalstationen (10 min. gang fra statsbanegården), prangende pompøs ved første øjekast med Ferrovie Complementari i kæmpebogstaver og vingehjul på taget, men forfalden, snavset, blottet for enhver komfort ved nærmere betragtning og med en masse antikt materiel, en lækkerbidsken ville det være for Dansk Jernbaneklub, rangeret op på sidesporene.

Alt dete skete i 1961. ... ..

Alghero 1964

I 1964 var jeg igen på Sardinien og opholdt mig i Alghero på vestkysten, altså modsat Arbatax. Jeg fik den tanke at rejse hertil igen, men havde hørt rygter om, at banen til Arbatax skulle være nedlagt. Noget sikkert kunne jeg imidlertid ikke få at vide. Ganske vist hang der på banegården i Alghero (også en smalsporet privatbane, men et andet selskab, Strade Ferrate Sarde) nogle pjalter af køreplaner, men forældede, og personalet vidste intet derom. Hvis banen var nedlagt, var der nok en bus, og jeg kunne ikke gøre dem begribeligt, at jeg netop ikke ville med bus. Nu er Alghero den eneste by på Sardinien, hvor der virkelig er en del udenlandske turister, og der er derfor et stort turistbureau oven i købet med tysktalende dame. Hun vidste heller intet og granskede i en køreplan, som viste sig at være forældet. Hun tilbød også at ringe og søge oplysning. »Hvor vil De da ringe til?« »Bahnhof«. »Auf Wiedersehen!« Først den sidste dag jeg var på øen, traf jeg en italiener, der kom lige fra il continente, hvor han (i Rom) havde fået en gyldig køreplan, der viste, at banen Cagliari-Arbatax stadig eksisterede. Men tænk! At det er umuligt at få en oplysning om et tog på den anden side af en ø på størrelse med Sjælland, og umuligt at købe en køreplan. Stationerne forhandler dem ikke og henviser til bladhandlerne, hvor de heller ikke er. Der findes virkelig en »Orario Generale della Sardegna« over både tog og busser, men den er næsten umuligt at få fat på. Pludselig er den der så og ligger hos alle bladhandlere, som regel hen i august når man skal hjem og ikke har brug for den mere.

I 1966, en dag i juli kl. 14.36, står jeg så på den gamle lokalstation i Cagliari for at tage med toget 14.36 mod Arbatax. Ganske vist kører toget kun til Seui, en lille by i bjergene, med ankomst 18.31, men jeg foretrækker at overnatte her og tage videre næste dag frem for at benytte det eneste gennem-

gående tog med afg. 5.58 fra Cagliari. Efter nogen parlamentaren får jeg billetten, som man kun vil udstede så langt, toget går — ikke noget med udstigning en dag og påtegning på udstigningsstationen. Der findes heller ikke returbilletter. Jeg har forresten tit tænkt på, hvilken fordel det ville være, hvis jernbanerne i andre lande, herunder DSB, afskaffede alle rabatordninger, også returbilletter, så man kun betalte for de km, man virkelig kørte. Hvilke rundture kunne man ikke tage, ikke mindst i udlandet, og hvor herligt ville det være ikke at skulle bryde sin hjerne med at komme ind under rabatordningerne.

Og så begynder farten, men nej, hvor det dog ryster! Man bliver bogstavelig talt slynget op og ned og frem og tilbage i motorvognen, der for øvrigt er fuldt besat fra Cagliari. Hvad siger mine medpassagerer dog til det? Jeg ser mig omkring og venter at møde forstående smil, men ingeniende. De andre, for det meste unge arbejdere, der vender hjem fra en tidlig morgendont, sover eller dører eller læser tegneserier, hvordan de så kan samtidig med at blive slynget omkring. Jeg mindes slet ikke, det var så galt for 5 år siden. Det tyder ikke på, at la linea har været under reparation. Men når man så kigger ud af vinduet, forstår man, at det må være sådan.

Foran og bag toget ser man linien hele tiden slynge sig i tætte serpenter. Det er mig en gåde hvorfor, for vi er endnu i lavlandet. Er det ud og ind mellem bøndernes marker, der så må være meget små? Efterhånden som vi kommer op i bjergene, bliver det mærkbart køligere, og jeg må iføre mig den tynde pullover, som er det eneste stykke »overtøj« jeg medbringer, da den lettere end en jakke kan stop-

pes ned i kufferten, hvor den også befinder sig de 99 pct. af tiden.

Ankommet til Seui må jeg gå 10 min. ned til byen og finde det snuskede hotel, hvor primus motor synes at være en stor skolepige, der anviser mig værelse, serverer og afregner ved afrejsen. Ganske vist skimter man nogle gamle folk ude i køkkenet, men de synes ikke at gøre andet end at rende rundt og smække fluer med et håndklæde. Tiden inden den sene middag kl. 21 er ofte vanskelig at få has på i syden. Jeg går ad nogle muldyrstier et stykke op i bjergene. Langt nede ser man den øde station, den sædvanlige kasse, hvor motorvognen er kørt i remise, og togpersonalet vasker dagens sved væk i en spand vand.

Ankommet til Arbatax har togføreren så travlt med at genne mig hen til det lille hotel, at jeg ikke får hilst på stationsforstanderen, der i øvrigt senere viser sig ikke at være den samme som sidst. Denne er død, og den nuværende er en afløser fra Mandas.

I de følgende dage har jeg flere samtaler med ham. På mit spørgsmål om, hvorfor man nu ser så få rigtige »capoer« med røde huer på linien, siger han, at der er indført den ordning, at på de små stationer er det il capo del treno (togføreren) og ikke il capo del stazione, der har kommandoen. Dels skyldes det dog også sløseri, bl. a. hvad ham selv angår. Men nogle dage efter kalder han mig ind på kontoret og spørger med en højtidelig mine, om jeg har lyst til at se hans uniformshue. Han pakker en flunkende ny ud af æske og silkepapir og forklarer om det forskellige guld. Mon den er anskaffet i anledning af mit spørgsmål?

I øvrigt er det mig en kilde til evig undren, hvad han og hans portør får tiden til at gå med. Ganske vist er der

Gå i

**Bondestandens
Sparekasse**

- også når det gælder lønningskonto

En konto i Bondestandens Sparekasse kan benyttes ved alle Sparekassens 120 kontorer, på Sjælland.

ud over det ene tog til Cagliari nogle stykker til de nærmeste stationer, men der er sjældent en rejsende. Det siger han selv, og han viser mig også en tom mappe, der vel skulle indeholde kopier af sidste uges fragtbreve. Niente siger han med en beklagende mine. Alt går med lastbil. Kun engang imellem kommer folk med et stykke gods, der skal til il continente, for så langt kører bilerne ikke.

(sluttes i næste nr.)

Hvordan kommer man til Sardinien

Med skib fra Genua til Porto Torres, daglig. Overfartstid 13 timer.

Med fly fra Milano til Alghero, daglig. 115 min.

Med charterfly fra København til Alghero. 4½ time.

NYT fra udenlandske baner

Norges Statsbaner har fået ny generaldirektør for den kommende seks års periode, Edvard Heiberg, der afløser gdr E. Stokke, der er fratrukket efter at have været gdr i 16 år. den nye gdr er bygningsingeniør, blev ansat ved N S i 1935. Fra 1953 indtil nu var han administrerende direktør for den private Holmenkollenbanen, hvorfra han nu er vendt tilbage til N S.

★

ÖBB vil fremover udelukkende bestille 4-akslede godsvogne, idet disse erfaringsmæssigt er nødvendige for at tilfredsstille hovedparten af kundernes behov.

★

De ungarske Győr-fabrikker udvider nu deres bygningskapacitet til 1000 godsvogne pr. år.

I USSR er akseltrykket for godsvogne netop sat op til 23 t. Samtidig er man begyndt at indsætte godsvogne med fire 2-akslede bogier, og deres maksimums lasteevne er 138 t.

★

BR har planer om at bygge en jernbanetunnel mellem byen Galloway i Skotland og Nordirland. Samtidig vil man ændre sporvidden i Nordirland — der fra gammel tid er bredspor — til normalspor.

★

DB har gjort intensive studier over, hvor det er muligt at spare sporskifter. Undersøgelserne har resulteret i, at ikke mindre end 2.500 sporskifter er fjernet i 1966, og man agter at fjerne endnu 1.000 skifter. Disse bliver alle oplagt som reserve til brug ved udskiftning i bevarede skifter.

★

NS i Holland havde i 1966 et underskud på 75 millioner Hfl mod 21 millioner i 1965, og for 1967 imødeser man endnu underskud. Grunden er væsentligt de store personaleomkostninger.

★

Af Vestberlins jernbanetraffic besørger ikke mindre en 31 pct. af private baner, nemlig den 37 km lange Neuköll-Mittenwald-banen, den 43 km lange Osthavelländische og den 25 km lange Berliner Hafen- und Lagerhausbetriebe.

Fremgang for togdrift

Efter at Britiske Jernbaner har elektrificeret strækningerne London-Liverpool og London-Manchester har persontransporten taget et voldsomt opsving. Antallet af passagerer er steget med 60 procent, og samtidig har det britiske luftfartsselskab BEA set sig nødsaget til at nedskære sit udbud af pladser i fly på de samme strækninger med 20 procent.

Sjælland

SPAREKASSEN FOR RINGSTED OG OMEGN

Trier Pedersen
Algade 45 - Holbæk
Tlf. (03) 43 01 99

Nordsjælland

C. Steinmetz og Søn

Blikkenslageri
Sanitet - skiffer - bygningsarbejde
Udfører arbejder for DSB
Lindgårdsvej 37, Charlottenlund
Tlf. Ordrup 704

Sparekassen for Lyngby og Omegn

København

Preben Jørgensen & Søn

Skrædermestre
Jernbanegade 6 - København V.
Tlf. 12 47 07
Uniformer

Brdr. T. & P. Odorico

La Coursvej 3 - København F.
Tlf. Godthåb 656 og 8777

Lyngby-Nærum Jernbane

Skinnebusdrift hver 20. minut

Buslinie 172 - Lyngby—Ørholm
Tlf. (01) 87 07 08 Buslinie 180 - Jægersborg—Gl. Holte

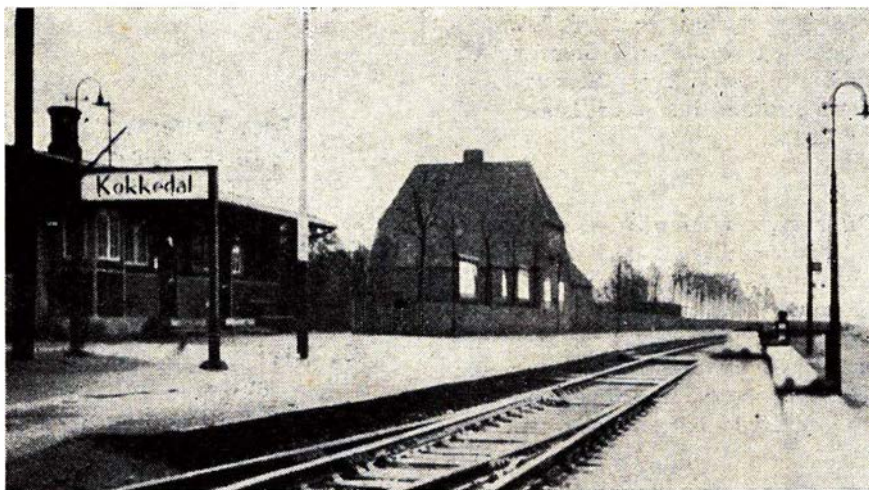
Brændselsolier - Oliefyr - Finansiering

Langesvej 4 - HILLERØD - Tlf. 26 06 06

Jernbaneliv 1914-1962

Rybro's erindringer

(7)

Kokkedal første station

Kystbanen fra århundredskiftet til tyverne

Hellerup station kan vel næppe helt retfærdigt kaldes for en kystbane station, da den er begyndt som station på Nordbanen. I hvert fald har Hellerup st. ikke været en landliggerstation i ovenanførte tidsrum, en tid jeg synes har sin egen historie, en tid hvor Kystbanen havde sin store betydning for beboerne langs banen.

Personalet, der betjente disse stationer, bestod kun af særlige udvalgte, og det gjaldt lige fra stationsforstandere til portører. Ekstrafolk kunne der ikke være tale om at benytte, så i de travle sommermåneder, var der stor søgning fra portørpersonalet på Københavns stationer om at blive udstationeret på kysten i disse måneder. Hvorfor nu denne ståhej? Det var nu ikke så meget for helårsbeboerne ved stationerne. Det var udelukkende hensynet til de mange velhavere, der havde sommerboliger langs denne strækning, hvor der kørte flere såkaldte grosserertog morgen og aften for befording af disse bedrestillede rejsende.

Når sommeren nærmede sig og tilsvarende når den gik på hæld, steg godsmængden helt utroligt. Der var den gang ikke noget, der hed biler og befording med hestekøretøj var både langsom og bekostelig, så alt skulle med jernbane.

Straks om foråret rykkede håndværkere ud for at gøre sommerboligerne i stand inden landliggerne kom. Datidens små K-vogne egnede sig udmærket til befording af sådanne materialer. Husker en gang på Nørrebro station, hvor en malermester havde læstet en K-vogn med malerbøtter og stiger m. m. Da vognen skulle rangeres til optagelse i en kystbaneslæber, bad overportør »Sorte Knud« portør Hansen om at tage bremsen på denne K-vogn. Det var en af de højt anbragte åbne bremsere. Da vognen blev rangeret med stød fik den ekstra fart på, så det var helt umuligt for portøren at bremse, før den tørnede med et mægtigt brag! Hansen røg baglæns ned mellem alle malerbøtterne og kom til at se forfærdelig ud. Siden den dag blev han aldrig kaldt for andet end »maleren«.

Det, der gjorde portørpladserne på Kystbanen så eftertragtede, var de store bifortjenester, der var med at bringe landliggerens gods til og fra stationerne, et velgørende tillæg til de små lønninger. Begyndelseslønnen var i 1917 88 kr. om måneden stigende til 130 kr. pr. måned efter 16 års tjeneste. Befolkningsantallet steg i sommermånederne i de pågældende stationsbyer så stærkt, at de stationer, der havde postekspedition, fik denne flyttet ud i en træbarak på perronen, hvor personale fra postvæsenet besørgede postarbejdet i disse måneder.

Hellerup 1918-20

Den første sommer jeg var på Hellerup station, blev der foretaget store sporomlægninger der, hvilket medførte, at der til stadighed var udstationeret portørpersonale dertil til ind- og udrangering af tog, og af samme årsag blev jeg ikke benyttet til afløsning i den tid.

En gang i eftersommeren blev jeg beordret til afløsning på Væggerløse station, og den varede i næsten tre måneder. Stationsmesteren var sygemeldt, han havde eksem på begge hænder. Han modtog mig med følgende velkomsthilsen: »De kan godt tage mig i hånden, det er bare eksem, det smitter ikke.« Det må have været rigtig nok, for hverken hans familie eller andre, der omgik ham, blev smittet deraf.

Men han led også af en anden alvorlig »sygdom«, han var som i øvrigt mange andre på den tid, børsspekulant. Han havde bl. a. aktier i Schou Sæbe. Hver eneste dag ringede han til en assistent på Nykøbing F station for at høre om dagens aktiekurser. Det var ikke helt almindelige tider den gang.

Det var også sukkerroesæson i de måneder jeg var der. Om morgenen og sidst på eftermiddagen kørte to roetog fra Nykøbing F med tomme vogne, et mod Nordfalster og et mod Gedser. De tomme vogne blev stående i stationers overhalingsspor til toget kom tilbage for at afhente stationens læssede roevogne, og først da var der plads til at rangere de tomme vogne ind på læssesporet. Det var en svær belastning for toggangen, at overhalings- og krydsningsspor var belemret med vogne det meste af dagen. Det medførte da også flere toguheld. Det alvorligste skete i Fiskebæk, hvor ekspresen fra Gedser kørte bag ind i de hensatte roevogne i genenmkørsels-sporet hvortil signalet var stillet til gennemkørsel.

Efter at være kommet tilbage til Hellerup, blev jeg sat til tjeneste på pakhuset. Det største arbejde her, var at holde styr på returemballagen til DDP, der havde hovedlager i Tuborg havn. Der manglede altid et utal af disse tønder og dunke, hvor de end blev af. Man tog så fra oven i den dertil hørende fragtbrevsbunke og udleverede deraf så længe, der var emballage der-

til, lige meget om fragtbrev eller emballage havde noget med hinanden at gøre, og sådan blev man ved i det uendelige.

Distriktschef Eier's tørv

Sommeren 1919 gjorde jeg en del tjeneste på læssepladsen i Hellerup. Langt den største kunde var den gang som nu Tuborg Fabrikker. Det skal straks siges, at vi egentlig ikke havde megen ulempe af dem, da de havde og stadig har eget kontor og læsseforvalter på stationspladsen.

Samme sommer var tørvfabrikationen på sit højeste, og det kneb meget for banerne at skaffe vogne dertil. Daværende distriktschef Eier havde sin bolig i Hellerup, og han mødte en morgen før kl. 6 på cykel for at indløse fragtbrevet på en vognladning tørv, som han vidste var afsendt til ham. Vi mødte på pladsen kl. 5 og godsekspeditionen skulle åbne kl. 6, men der var ikke mødt nogen. Vi kunne kun meddele, at den der skulle møde, havde værelse i stationsbygningen på Hellerup st. »Det er dog for galt«, sagde distriktschefen, »her arbejder vi det meste af døgnet for at skaffe tomme vogne, og så møder personalet ikke så folk kan komme igang med at tømme vognene«. Der var vel nok i en god mening til assistenten, da han kom luskende.

Afløsning i Espergærde

En dag kom der besked om at afløse på Espergærde station. Nå da, tænkte jeg, det var ikke så godt, for jeg havde længe været kendt med ryterne fra afløserstaben om, hvordan man blev modtaget af stationsforstander Bahnson, der næsten mistede besindelsen, når der kom en ny stmp. portør til afløsning i stedet for en assistent.

»Hvad skal De?« spurgte stationsforstanderen mig.

»Jeg skulle afløse her fra kl. 10«, sagde jeg.

»Det er forfærdeligt, at man skal finde sig i, at her stadig sendes en ny portør til afløsning.«

»Kan De sælge billetter?«

»Ja, det skulle der vel ikke være vanskelighed ved«, sagde jeg og har formentlig vist et skævt smil!

»De behøver ikke at stå og le! Her kommer mange, der ikke kan sælge en billet.

»Kan De ekspedere gods?«

Ja, det mente jeg da jeg kunne.

»Nå, lad os så se hvordan det går.«

Dermed var modtagelsen slut, og jeg fik udleveret en pengekasse og en bog til at skrive indtægter i. Der kunne ikke være tale om, at afløseren måtte røre stationens pengekasse eller bøger.

Jeg skulle kun være der en dag, og den forløb uden kontraverser med stationsforstanderen.

Portørpersonalet på stationen blev afløst af portører fra Kbhvn.Gb. En dag spurgte Bahnson en af portørerne, om hvem der kom og afløste ham næste dag.

»Det er ham de kalder for »Pandrup morderen«.

»»Pandrup morderen«, Vor Herre bevar os!«

Send ham endelig hjem, så snart han møder. Det var dog forfærdeligt!«

Den »spanske syge«

Fra efteråret 1919 og hele den efterfølgende vinter rasede en efterkrigs-sygdom, den såkaldte »spanske syge«, over det meste af Europa. Det var den største epidem, Danmark har oplevet i dette århundrede. Hele familier døde en efter en. Ligbrænding, der i øvrigt blev tilladt her i landet ved lov af 1892, var på den tid kun meget lidt benyttet, så det kneb meget med at få de mange døde begravet. Sygdommen var

nærmest en voldsom lungebetændelse med høj feber, der medførte, at de angrebne efter kort tids forløb blev kvalt i slim, som de ikke magtede at skille sig af med.

I marts 1920 blev jeg beordret på afløsning i Sludstrup, hvor både stationsmesteren og den togekspederende portør var sygemeldt. Det var småt men skulle jeg afhente på Slagelse stoggangen på den tid. Nøglen til station, hvorefter jeg måtte trave ad banelinien de 7 km til Sludstrup, da sidste tog for den dag forlængst havde forladt Slagelse. Stationsmesterens sygdom kunne jeg ikke se meget til. Det var mit indtryk at det for ham nærmest drejede sig om at blive afskediget på grund af svagelighed. Derimod var den togeksp. portør, hans kone, og to børn alle sengeliggende af »spansk syge«.

Efter en fjorten dages forløb blev jeg selv angrebet af den »spanske syge«, og måtte hurtigst muligt rejse til København, hvor jeg straks blev indlagt på hospital. Med forårets komme var den uhyggelige sygdom på retur, efter seks ugers forløb blev jeg udskrevet igen. Man kendte den gang intet til penicillin (1945) eller andre hurtigvirkende lægemidler.

Til Gadstrup igen

Fra april 1920 var der indført ugentlig fridag for hele personalet. Dette medførte, at der måtte oprettes en mængde fridagsafløserpladser. Der blev bl.a. en i Gadstrup, der tillige skulle give fridage i Lille Skensved. På vej hjem fra afløsning på Falster, meddelte man mig dette, da vi holdt i Gadstrup, og jeg blev opfordret til at søge pladsen. Der var ikke noget, der hed egentlig opslag af ledige pladser den gang. Den der kom først med en ansøgning til distriktet fik som regel altid pladsen.

(fortsættes)

Afdelinger overalt i landet, der udarbejder tilbud uden forbindelse.

D. S. B. benytter DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB $\frac{1}{2}$ overalt i landet til rengøring og vedligeholdelse af waggoner, stationer, administrative områder m. m.

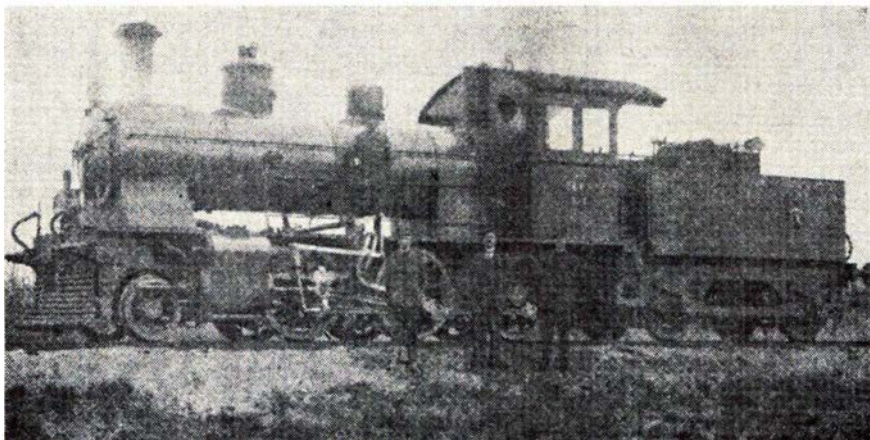
DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB $\frac{1}{2}$
»SVANEGÅRDEN«

Hovedkontor: Kollegievej 6 Charlottenlund

Danmarks næstlængste privatbane

Troldhede-Kolding-Vejen j.b. 50 år 25. aug. 1967

T K V J loko nr. 4 bygget 1916 hos Winterthur nr. 2563. I 1937 fik det nr. 14 og er ophugget i 1960.

50 år og øksen ved træets rod. Hvorfor fortie, at slagskyggen lægger sig over det sidste halve driftsår? Banen har dog levet længere end mange allerede nedlagte baner. Den har set sin egn – tildels det banetomme Midtjylland – grønnes og gro, og banen har fragtet mergel og gødning til gavn, ja som grundlag for denne egn opvækst. Den har fragtet herfra brændsel uanede mængder, tørv og brunkul. Så meget, at den kan nævnes sammen med Åmosebanen – HTJ – når der er tale om tørvetransporter.

Danmarks længste privatbane, ca. 275 overkørsler er den belemret med, det prædikat havde den allerede i forbindelse med anlægget. Og det med længden. Ja, nok er 88 km bane meget, men F F J har dog – selv nu, hvor Sæby-Frederikshavn er amputeret – en strækninglængde på 109 km, ganske vist er så Nørresundby H-Ålborg-Nørresundby regnet med. Never mind, det er en lang bane og tilmed en køreplansmæssig set vanskelig bane at drive. Tænk på tilslutninger i Kolding, i Grindsted, i Troldhede, og tilforn – via »Lille Johannes« – også i Vejen. Lidt lettere var det, da tjenestekøreplanen for den midlertidige drift (16/1 1917) kun indlagde et togpar: Troldhede afgang 8.00, Vejen 11.36–12.00, Troldhede ank. 16.32.

Det var nordenden, der var først færdig, og hvem ved, måske også den, det bliver vanskeligst at tage livet af, idet der i november 1966 rejstes spørgsmål vedrørende bevarelse som »Indu-

strispor« af strækningen Grindsted-Troldhede. Varde privatbaner rejste spørgsmålet med den tilføjelse, at driften muligt kunne bestrides af Va G J. Desværre synes der nu også at skulle røres ved sidstnævnte banes eksistensgrundlag, der er ikke fredningstid for baner i jagtloven!

Historie

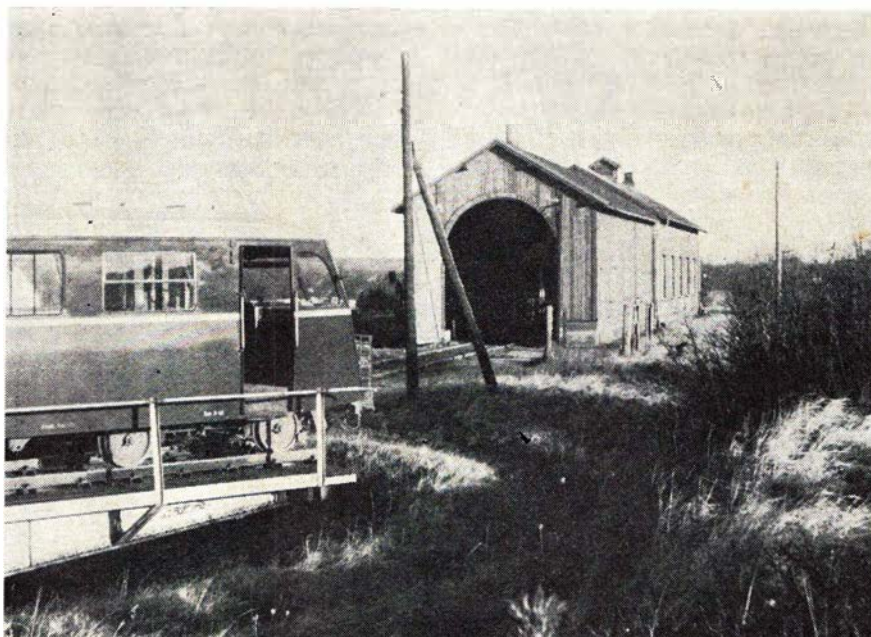
Selvsagt giver et halvt århundrede fuldgældigt grundlag for et omfattende tilbageblik, men lad os gøre det på den måde, at nærværende hovedsagelig omfatter forhistorie og anlæg, og

JERNBANE-BLADET kan så, når det lakker mod slutningen, fortælle lidt om en nyere tid, for nu at blive i den historiske terminologi.

Rigsdagssamlingen 1892–93 stilledes overfor bl. a. forslag om baneanlæg Kolding-Vandel, og det var den første spire til den senere T K V J. I 1893–94 var der tanker fremme om en bane Give-Sdr. Omme. Samme år var der henvendelse til rigsdagen vedrørende en bane Lunderskov-Vorbasse, og det blev denne plan, der – mange gange omarbejdet – tegnede den endelige linieføring for T K V J. Her ud over var der mange andre planer, bl. a. Egtved-Grindsted, Vandel-Esbjerg samt forlængelse af allerede eksisterende Grindsted-Grene mergelbane.

1898–99 var planen Lunderskov-Vorbasse ændret til at omfatte baneanlæg Lunderskov-Grindsted. Megen snak frem og tilbage fulgte, men så meget fremsyn var der dog blandt landets lovgivende fædre, at tanken om forlængelse af den metersporede bane Kolding-Egtved blev opgivet, idet »det ville være uhensigtsmæssigt at føre en smalsporet bane ud i denne egn, hvor der kan ventes tilslutning til andre baner, der må blive bredsporede«.

Den 18/3 1902 blev forslag om en bane Kolding-Grindsted vedtaget, men

Remisen i Troldhede

også Vejen meldte sig nu med krav om en del af kagen. Bl. a. hensynet til den kortere skinnevej til Esbjerg (eksporthavnen) var et vægtigt argument. Og kunne Vejen, så kunne Sdr. Omme også. Allerede i 1901 ansøgte der om forlængelse af Lunderskov—Grindsted-banen til Sdr. Omme. Det var en billig forlængelse, sagdes der, helt fladt terræn, der trængte til udviklende momenter.

Grindsted—Grene sogneråd så dog hellere de samme penge anvendt på at forlænge V V J fra Vandel til Grindsted, der var terrænet også fladt, var et af argumenterne!

Et stort antal muligheder lå nu for, og disse blev endevendt, kulegravet og igen endevendt så mange gange, at Lunderskovprojektet ikke mindre end 3 gange blev vedtaget af folketinget, men hver gang væltet af landstinget.

Ad omveje kom løsningen. Den 22/2 1907 nedsattes et folketingsudvalg angående forslag om lov vedrørende bygning af nye baner, og formand for dette udvalg, ja, det blev L. Rasmussen, Grindsted. Denne om man så må sige tilknytning til »Hedens dronning«, som Grindsted kaldes, var nok en meget væsentlig forudsætning for, at Grindsted ad åre blev et jernbaneknudepunkt par excellence.

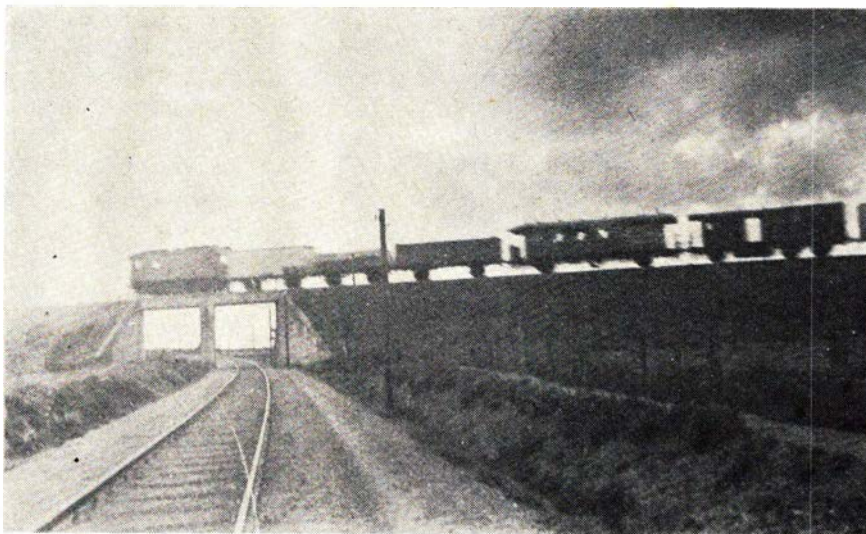
Anlæg

Det vil føre for vidt her i detaljer at dissekere alle de planer, der var fremme, blev behandlet, droppet. Lad os blot notere, at hele strækket Videbæk—Troldhede—Sdr. Omme—Grindsted—Kolding/Vejen også var på tale. Lad os notere, at lov nr. 156 af 27/5 1908 gav det endelige grundlag, at projekteringsarbejderne sluttedes i februar måned 1909, og at eneretsbevilling blev meddelt den 11/6 1913. 87,9 km bane Kolding—Troldhede + 9,5 Gesten—Veejn.

Og så var der givet grønt lys for den udstikning i marken, der allerede var påbegyndt i april 1913! Anlægsingeniør var civilingeniør Møller-Holst, København, arkitekt Robert Schmidt, Kolding.

31/5 1915 blev det vedtaget at købe 4 stk. Wintherthur-loko samt 2 mindre, brugte loko fra V V J. Vognene leveredes af Scandia, Randers.

20/8 1917 var der »pressetur« Kolding—Troldhede—Kolding, og den 25/8 samme år almindelig åbning, men på

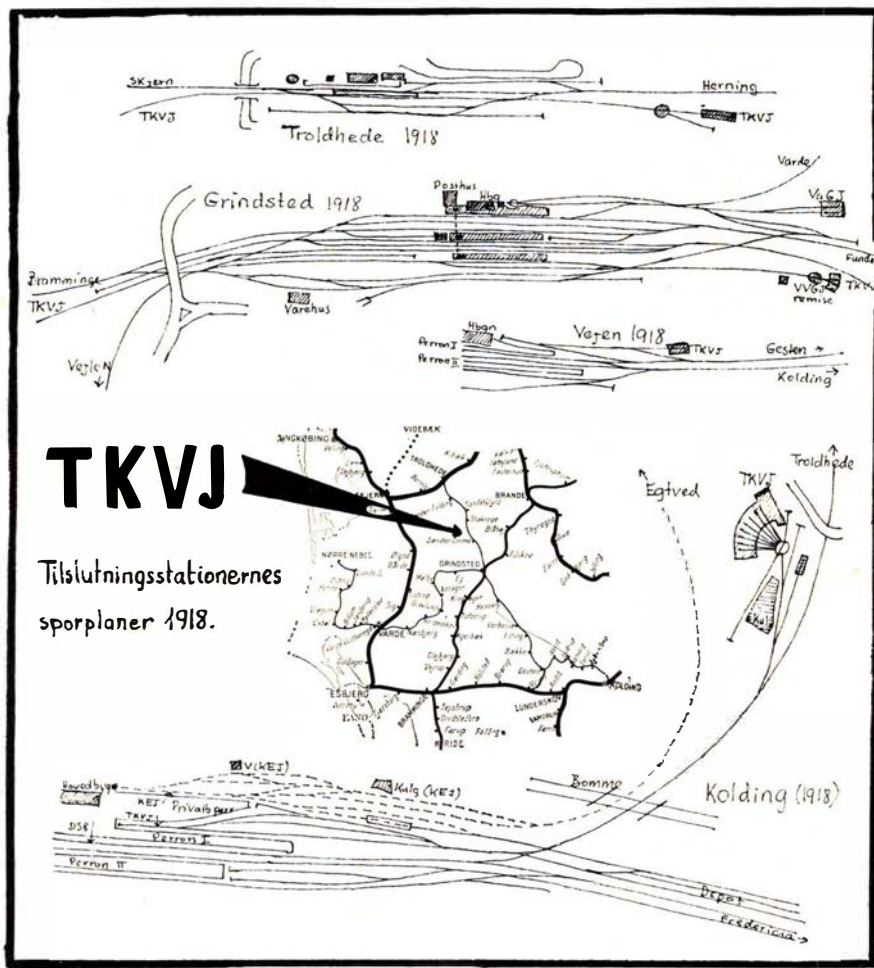
T K V J - godstog passerer DSB nord for Grindsted 1934

grund af tidernes ugunst — under de absolut mest beskedne former.

Hvad kostede så denne lange bane? Ja, overslaget lød på 3.640.000 kr., men den endelige regning lød på 8.500.000 kr.

Om åbningen og tiden deromkring også dette, at der allerede den 16/11 1916 blev påbegyndt en regulær kørsel

mellem Troldhede og Grindsted, økonomien måtte stimuleres mest muligt, der ville blive udgifter i rigeligt omfang. Banen havde en slags »tillidsmænd« i Sdr. Omme, Stakroge og Sdr. Felding. Disse modtog vognladningerne og afregnede med banen en gang om ugen. Person- og stykgodsbefordring kunne dog også finde sted. Der var ikke takst

for og krav om betaling for persontransporten, men som regel betaltes lidt, der tilfaldt personalet.

Denne provisoriske kørsel blev klaret ved hjælp af lån, idet personale stort set først blev antaget foråret 1917. Der blev hos Odderbanen lånt 2 lokofyrbødere, 1 togbetjent og 1 remisearbejder. 1/12 1916 endvidere 1 togbetjent fra V V J. Til de 58 stillinger, der blev opslået i februar 1917 meldte der sig 4000—5000 ansøgere (sikke tider!). Først antaget — 1/4 1917 — var 20 baneformænd og 1 banemester, der straks tog fat på justering af det relativt svære spor — 24,39 kg skinner a 12 m med 17 imprægnerede fyrresveller pr. skinnelængde.

Epilog

Lad så dette være slut for denne gang. En kortslutning ganske vist, men tråden tages — som foran anført — atter op.

Lad os slutte med at nævne, at det blev en vanskelig start rent køreplanmæssigt set. Dårligt brændsel og store transporter gav tilsammen en meget ustabil toggang. Så ustabil, at et blad og banen skrev »— så ung og så forðærvet«.

Det blev meget bedre, men derom senere.

Fra dagbogen

Skørping d. 7. juni. En søndag morgen i 1965 gled en mand, der ville købe en avis ved kiosken i stationens ventesal, på det aftenen i forvejen olierede gulv og pådrog sig brud på højre fod. Ved retten i Terndrup blev DSB

frifundet, men ved landsretten i Viborg dømtes DSB til at betale tilskadekomne 2556 kr. i erstatning. En skønsmand fra København erklærede, at der var anvendt ufortyndet linolie, der burde være fortyndet med terpentint, ligesom den overflødige olie burde været borttørret senest en time efter påsmøringen.

Køge d. 9. juni. En bilist så i morges ved 7-tiden ikke det røde blinklys på overskæringen i Ølby Lyng. Han kørte ind i siden på toget fra Køge. Bilen blev fuldstændig ødelagt, og føreren af den blev indlagt på sygehuset i Køge med svære skrammer i hovedet. Togets lokofører forklarede, at en anden bil kørte over overskæringen lige før toget passerede, hvilket formentlig har bevirket, at ulykkesbilten fulgte efter denne.

Rødby Færge d. 9. juni. Lidt mere end fire år efter, at fugleflugtslinien blev åbnet, passerede i dag rejsende nr. 10 mill. på denne rute. Det var en svensk frue, der var på vej hjem fra en rejse til Portugal. Som gave fik fru og hendes mand tildelt beviser for at kunne foretage en tre ugers rejse, hvorhen de ønsker det i Europa.

Glostrup d. 9. juni. Portørspirant Verner Petersen snublede i dag, da han skulle koble nogle godsvogne sammen, og kvæstede derved sit højre knæ alvorligt.

Auning d. 9. juni. En lastbil med påhængsvogn nåede ikke at bremse, da bommen blev sænket på hovedvejen i Aulum. Bommen blev ødelagt, men

han fik da standset før bilen kom ind på sporet, hvor toget passerede i det samme.

Herning d. 9. juni. Et rangertræk på otte vogne var ved 15-iden inde på Herning beholderfabriks sidespor. For at hindre udkørsel i hovedsporet, er sidesporet forsynet med afløbsspor-skifte. Dette virkede ikke ganske efter hensigten, da rangertrækket passerede dette. Tre læssede vogne afsporede godt nok, men de fortsatte helt ud i hovedsporet. Indtil banen blev ryddet, måtte de rejsende befordres med rutebiler mellem Herning og Kibæk.

Vigerslev d. 22. juni. Da overbaneformand I. A. Johansen i dag cyklede gennem Bogholder Alle, væltede han af cyklen og var død med det samme. Johansen havde længe været plaget af dårligt hjerte, og vidner til ulykken sagde da også, at for dem at se, var det som om han fik et ildebefindende.

Tønder d. 22. juni. Trods gentagne advarsler og forbud mod fiskeri fra jernbanebroen over Vidåen, overtrædes det til stadighed. Da toget fra Tinglev ved 20-tiden skulle passere broen, blev en 10-års pige påkørt og dræbt.

København H d. 23. juni. Et 54-årigt ekstrapostbud blev ved middagstid dræbt på rangerterrænet ved Bernstorffsgade, da han gik mellem et par vogne, der i det samme blev rangeret sammen. Han blev klemt mellem pufferne og dræbt på stedet.

harloffs bolighus

Absalonsvej . Herning . Telefon 12 11 60

BRØDRENE BERTELSEN

Grønnegade 20 - Vejle - Tlf. 6570 - 6571

Aut. Hess-O-Therm forhandlere

De førende fabrikater i Modul-køkenersamt husholdningsmaskiner

NORDBYENS LISTEFABRIK OG TØMRERVÆRKSTED

v/ tømrermester Jørgen Matthiasen
Rugvej 5 - Randers - Telefon 42 47 17

Alt tømrer- og snedkerarbejde samt

1. kl. reparationer udføres

Tilbud og overslag uden forbindende

Vor leverandør er . . .

»KÆRNEHUSET«

v. J. Kristensen

Havnegade 8 — VEJLE — Telf. 601 0

Vi fører alt i årstidens frugt, grønt og

BLOMSTER

Herning d. 23. juni. Da et endnu overlevende damploko ved 19-tiden skulle fremføre et tog mellem Brande og Herning, skete det med sådan voldsom udspyen af gnister, at baneskråningerne på den 25 km lange strækning blev sat i brand. Til en plantage ved Kollund måtte Herning brandvæsen rykke ud og slukke. Ved Søby brunkulslejer blev ilden slukket af banepersonalet. Resten af aftenen måtte der holdes brandvagt langs hele strækningen.

Skærbæk d. 26. juni. En personbil med fire ældre damer blev ved 15-tiden ramt af toget fra Bramminge til Tønder på Ullerupvej overskæringen i Skærbæk. Damen, der sad ved siden af hende, der førte bilen, udbrød pludselig: »Det blinker«, hvorefter føreren af bilen bremsede så voldsomt, at den gik i stå midt på sporet, hvor toget kom og påkørte bilen. Damen, der havde gjort opmærksom på blinklyset blev slynget ud ad bilen og døde kort efter. De andre damer var sluppet med lettere kvæstelser.

Hammerum d. 26. juni. En kvindelig bilist opdagede for sent, at bommene gik ned på hovedgade-overskæringen i Hammerum. Bommen landede på bilens tag, hvorved sikringerne sprængtes i automatikken. indtil der kom teknikere til stede, måtte bommene betjenes manuelt.

Gilleleje d. 27. maj. Togfører G. H. Andersen, Kbhvn H, ville ved middags-tid tage et bad ud for Nakkehoved. Han svømmede ud mod revlen, men hjælp. Pludselig faldt han om i van-20-30 meter fra land råbte han om det, og hans hustru, der så ulykken fra land, svømmede ud efter ham, og fik også fat i sin bevidstløse mand. På land forsøgte man oplivningsforsøg med kunstigt åndedræt, men alt var forgæves.

Århus d. 29. juni. Den tidligere restauratør Johnsen på Århus-Kalundborg-bådene blev ved retten i dag dømt for skattesvig og for bedrageri mod

DSB, idet han ikke havde opgivet 98.000 kr. i sin netto-indtægt til DSB. Han idømtes 40 dages hæfte.

Privatbanenyt

A P, Rørholt d. 2. juni. En traktor forspændt et læs mælk blev ved 8.15-tiden påkørt af et godstog på vej mod Sæby. Traktoren blev slæbt med 73 m før toget standsede. Føreren af traktoren slap med skrækken.

A P, Agersted d. 10. juni. En personbil kørte trods blinklys og alarmklokker ved 16-tiden ind på overskæringen for Voersåvej og blev påkørt af toget mod Ålborg. Da hverken tog eller bil havde særlig stor fart på, skete der kun mindre materiel skade, således at både tog og bil kunne fortsætte den afbrudte kørsel.

A P, Nørresundby d. 12. juni. En 66-årig knallertkører kørte i dag ind på overskæringen for Kronprinsens Alle trods blinklys og klokker og blev ramt af en rangertraktor med syv vogne. Han kvæstedes så alvorligt, at han døde næste dag. Føreren af traktoren så ikke knallertkøreren, da han havde sin opmærksomhed henledt på tre cyklende drenge, der kom fra den anden side af vejen. Den ene af drengene kørte over foran rangertrækket, medens de to andre respekterede blinklyset.

H-N H J, Boulstrup d. 19. juni. En varebil kørte ved 14-tiden ind på overskæringen ved stationen og blev påkørt af skinnebussen, der fik det forreste hjulafsæt afsporet. Føreren af bilen brækkede sit ene ben og pådrog sig alvorlige knubs. Blinklys og klokker var i gang. En halv snes mand fik ved håndkraft skinnebussen på spor igen, og i løbet af en times tid var toggangen atter normal.

V L T J, Lemvig d. 23. juni. En 61-årig vognmand kørte ved 18.30-tiden med sin lastbil ind på overskæringen i Houe mellem Klinkby og Vrist, hvor den blev ramt af skinnebussen fra Lemvig. Skinnebussen ramte bilens førerhus, og bilens fører sad fastklemt deri og var død på stedet. Skinnebussen var helt slået til vrage. Alle ruder var knuste og kun det bageste hjulsæt blev på sporet. Skinnebussens fører B. Würtz, Lemvig, og syv rejsende måtte til behandling på sygehus, men alle kunne efter at være behandlet for flænger, snitsår og skrammer atter sendes hjem. Falck arbejdede i mere end fire timer for at få sporet ryddet. Man valgte at flytte skinnebussen ind på marken, så sporet kunne repareres og trafikken genoptages.

Silkeborg-Kjellerup-Rødkjærbro

På en ekstra generalforsamling er det enstemmigt vedtaget at standse banen fra 1. april 1968. Bestyrelsens formand udtalte:

— Det er kedeligt, at det er staten, der drejer nøglen om. Vi har forsøgt at føre banen videre, men ser ingen mulighed derfor, når staten ikke vil deltage i underskudsdekning.

Nye broer

Ålborg amtsråd og Randers amtsråd er efter samtaler med trafikministeren enige om at lade hele sagen om en ny Hadsund bro undergå en nøjere analyse med henblik på at erstatte den påtænkte lavbro med en højbro.

Trafikministeren har ligeledes haft en konference med udvalget for anlæg af en bro mellem Hvalpsund og Sundsøre, og det er vedtaget at opføre den påtænkte bro som en stålkonstruktion, hvorved værfterne kommer ind i billedet. Det er anslået, at broen vil koste ca. 40 mill. kr.

Frederiksværksbanen

Banens driftsunderskud blev i 1966 689.386 kr. mod 602.661 kr. året før. Der havde ellers været stor stigning i både

Fredericia Byes og Omegns
Spare- og Laanekasse

plafan

møbler tæpper

Vejlevej - Horsens - Tlf. 62 33 88 - overfor Torsted Skole

Det store udvalg i kvalitetsmøbler
og tæpper til rimelige priser . . .
NB. Rabat til Etatens folk.

Aalborg

A/S NORVIN & LARSEN

Ingeniør- og
Entreprenørforretning
Udfører arbejder for DSB
Jernbanegade 21 - Aalborg
Telefon 12 85 99

Brændselolie - Smøreolie
Oliefy - Olietanke
ARNE PAULSEN
Østerå 17 - Tlf. 12 91 11 Ålborg

Kør ind og få tanket op hos
CALTEX Service
ved Ole Mortensen
Hadsundvej 121 - Ålborg
Telefon 16 06 77

MEJERIUDSALGET

ved Kaj Børge Nielsen
Boulevarden 44 - Ålborg
Telefon 12 53 97
1. kl.s mejeriprodukter
Brød og kager

FARVEMESSEN

Østerbro 12 - Ålborg - Tlf. 129050
Stort udvalg i tapeter, farver, lakker,
pensler samt gulvbelægning
Tæpper, persiener, rullegardiner
NB. **Specialrabat for etatens folk**

ESSO Servicecenter

v/ Ole Overgaard
Sønderbro 24 - Ålborg - Tlf. 13 40 23
Benzin - Olie - Autodiesel
Smøring - Vask - Batteriservice m. m.

B. P. SERVICE

v/ Aa. Kristensen
Jyllandsgade 10 - Ålborg - Tlf. 13 48 56
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl. service udføres

JENS RASMUSSEN'S EFTF.

v. B. Limkjær
Nørregade 6 - Ålborg
Tlf. (08) 13 05 15
1. kl.s kød, flæsk og pålæg ...
vort speciale er oksekød
Detail og engros

Vi kører til

Autoværkstedet

v/ Vagn Kjærsgaard (R. Vest's Eftf.)
Kjellerupsgade 4 - Ålborg - Tlf. 12 52 54
1. kl. autorep. udføres på alle mærker
Garanti for
fagmæssig og reel behandling

Damerne går til

SALON FEMINA

v. Jytte Sørensen
Borgergade 28 - Ålborg - Tlf. 13 63 64
1. kl.s moderne hårpleje ...
sidste nye frisurer

Parfumerie DOREE

Boulevarden 6 - Ålborg - Tlf. 12 55 03
Stort udvalg i alle førende mærker
Moderne klinik for fod- og skønheds-
pleje samt manicure...

Vejgård Begravelsesforretning

Ib Larsen
Hadsundvej 27 (v/ Vejgård Torv)
Ålborg - Tlf. 12 80 13

»TROPEFISKEN«

v. E. Holm
Danmarksgade 80, Ålborg
Telefon 13 01 06
Fugle - fisk - rekvisitter - bure og frø
- en forretning med liv i

STENVAD kager

— det store navn i SMÅkager

B.T.-Centralen

v. Ejner Olsen
Boulevarden 1 - Ålborg - Tlf. 12 27 97
Aviser - uge- og månedsblade
Stort udvalg i lommeromaner

Skomager Ernst Andersen

Borgergade 17 - Ålborg - Tlf. 12 66 37
1. kl.s reparationer udføres
Stort udvalg i træsko og gummifodtøj
i de bedste kvaliteter

Slagter Poul Norvin

Kastetvej 87 - Ålborg - Tlf. 12 51 14
1. kl.s kød - flæsk samt hjemmelavet
pålæg og salater
Prøv vor fine medister

MEJERIUDSALGET

v. Aksel Sørensen (ny indeh.)
Amagergade 1 - Ålborg - Tlf. 12 81 63
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
Lækkert brød og kager
Bestilling på dessertis modtages

Damefrisørsalonen

Birthe Ohrt
Boulevarden 33 - Ålborg - Tlf. 12 40 69
Moderne hårpleje
Sidste nye frisurer

Shell Service og Garager

v. A. Verwohlt
Jyllandsgade 4 - Ålborg - Tlf. 12 67 33
Quick service udføres på vort
moderne apparatur

Fodtøj for hele familien

KIKI-FODTØJ

v/ L. Christensen
Hadsundvej 12 - Ålborg - Tlf. 12 13 92

antal rejsende og befordret gods. Formanden oplyste, at de første tre måneder i indeværende regnskabsår stadig viser fortsat stigning i banens indtægter. Når S-togene fra maj næste år videreføres fra Holte til Hillerød, venter banen ny stor stigning i antal rejsende, men for at klare dette, er det absolut nødvendigt med mere nyt materiel. Med S-togskørsel til Hillerød forsvinder de gennemgående vogne fra Kbhvn. H. Staten har afslået, at banen anskaffer nye Y-tog over driften, men at det sker over moderniseringsfonden. Herfra kan der imidlertid tidligst skaffes bevilling i april 1969, og det er ikke engang sikkert. De interesserede kommuner derimod viser moderniseringen så stor interesse, at de allerede nu har vedtaget de fornødne beløb dertil, endog med forskudsvis indbetaling. Spørgsmålet om flytning af Hundested station i forbindelse med den nye færgehavn i Hundested, bliver stadig »sylvet« af staten.

Lollandsbanen

Her var banens underskud steget fra 1.539.058 kr. til 1.798.698 kr. til trods for stor stigning i alle banens indtægter. Banens formand gav i sin beretning udtryk for, at 1966 havde været et både travlt og godt år for banen, der takket være gennemførte moderniseringer og reduktion af personale havde vist stigning i såvel person- og godsbeholdningen, men, trods de stigende indtægter er det beklageligt, at omkostningsniveauet er steget så voldsomt, at vi alligevel har stigende underskud, en skæbne som vi må dele med andre baner og som ledelsen ikke har indflydelse på.

Stigningen i rejsetal på tog er åbenbar siden 1965, hvor vi indsatte de nye tog og udvidede køreplanen, og synes i de afvigte måneder af 1967 at fortsætte også i år. Derimod er rutebiltallene sidste år gået lidt tilbage.

Sidste års rejsetal svarer således til, at der hver eneste dag året rundt dagligt befordres næsten 3.200 rejsende på så godt som alle døgnets timer — det giver dog et godt indtryk af den betydelige trafikopgave, der herved skal løses.

De meget betydelige anlægsarbejder, som er foregået over de sidste 10 år og har omfattet sporfornyelse mellem Naskov og Nykøbing F., anskaffelse af dieselloko, anskaffelse af moderne dieselmotortog og nye signal- og fjernstyringsanlæg, er nu færdige, og bortset fra eventuelle supplerende mindre anskaffelser, som den fremtidige trafik kan betinge, skulle det ikke i den nærmeste fremtid være behov for flere ny-anlæg.

Banen har fået tilladelse til at supplere 12 blinklys anlæg med automatiske halvbomme.

Østsjællandske Jb

Selv om banen møder med et regnskab, der viser en forbedring på ca. 17.000 kr. mod forrige år, må banens forbedrede regnskab betragtes som endnu bedre, når man ser på andre baners stærkt stigende underskud. Underskudet var i år 584.961 kr. mod 601.850 kr. i fjor. Såvel antal rejsende som befordret gods viste en pæn stigning.

Fra sommerkøreplanens ikrafttrædelse sidste år gennemføres nu et skinnestog til og fra Roskilde hver dag på statsbanernes regning.

Fra nedlagte baner på Fyn har man købt en skinnebusmotorvogn og en motorvogn samt forskellige gode værktøjsmaskiner samt en svellestoppemaskine for en pris af 36.000 kr. Beløbet var inddækket ved salg af gammelt materiel til ophugning for 29.000 kr. og restbeløbet figurerede i regnskabet udgiftsside.

Ved årets udgang var der 52 pensionister og 31 ansatte jernstemænd.

Odense

I. P. HANSENS EFTF.

v. Simon Nielsen
Vindegade 120 - Odense - Tlf. 12 21 05
Beklædningsbrædder til væg og loft
Kehlede lister på lager

Tønder

BRDR. HANSEN I/S

Storegade 23 - Tønder - Tlf. 2 12 32
Ure - Optik
Guld- og sølvvarer

Maribo

Lolland-Falsters Papirforsyning

Jernbanegade 7 - Maribo
Telefon 567 og 711

Jernbanerestaurationsen

Maribo

G. Henriksen - Telefon 68

Model-Jernbane

HERKAT magnet-kontakter

I sidste nummer omtalte vi magnetkontaktens virkemåde og udførelse. Denne gang uddyber vi nærmere anvendelsesmulighederne.

Som vi ser på fig. 8 svarer magnetkontakten i princippet til en normal

TRAKO-ALPINA

slår græs og hække
bedste supplement
for TRAKO
- uundværlig
til vanskelige
tilgængelige steder

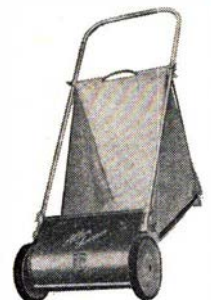
TRAKO
græsslåmaskinen
endnu bedre

ALLEN-TRAKO

Plænefejmaskine
3 størrelser
noget nyt
noget godt

Telefon
Bredstrup 160
(059-40599)

Aalborg

THULE KIOSKEN

v/ M. Johnsen
C. P. Hollbøls Plads 7 - Ålborg
Tlf. 13 95 85 - 16 07 90
Aviser - Dag- og ugeblade
Stort udvalg i telegrammer

BRØDUDSALGET

v/ D. Hassenkam
Rosenlundsgade 14 - Ålborg
Stort udvalg i chokolade og konfekture
samt lækkers brød og kager
Øl og sodavand - Tlf. 12 75 46

Nørresundby

ESSO Servicecenter

ved Ib Nøhr
Vesterbrogade 9 - Nørresundby
Tlf. 13 62 07
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl.s service udføres
Stort udvalg i autoudstyr

Pedro Knudsens Eftf.

v/ Peter Poulsen
Hjørringvej 45. Nr. Sundby. Tlf. 12 88 16
1. kl. kolonial, konserver, vine,
spirituosa samt tobaksvarer.
NB. Prøv vor fine kaffe.

Vi handler hos

Købmand Finn Kristensen

Teisensvej 3 - Nørresundby
Tlf. 13 00 08
Alt i kolonial - konserver - dybfrost
samt årstidens frugt og grønt
Stort udvalg i vine og spirituosa

SHELL SERVICE

v/ automekaniker Gunnar Hansen
Thistedvej 119 - Nr. Sundby tlf. 13 70 77
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør
Autoreparationer udføres.

Sæby J.

Toftelunds Slagterforretning

ved Erling Larsen
Kløvermarken 2 - Sæby - Tlf. 6 16 03
1. kl. kød - flæsk
hjemmelavet pålæg

Skagen

Ind til
ORA SERVICE
Skagavej - Skagen - Tlf. 4 30 15
Quick-service udføres
Alt i autotilbehør

WESTEND HERREMAGASIN

Tlf. 4 29 25 - Skagen
Alt til den moderne mand

Frederikshavn

Vær sikker . . . ind til Esso Service Station

v/ Olav Rohde
Vangen pr. Frederikshavn
Tlf. 8 01 11-530
Benzin - olieskift - vask - smøring -
quick service - Døgnvagt

Specialforretningen Børnenes Magasin

Knudensvej 55 - Frederikshavn
Tlf. 2 20 59
Det store udvalg i børnetøj -
til de rigtige priser
Dåbskjoler udlejes

Vestbyens Slagteriudsalg

v/ Frank Rom Jensen
Raaholtvej 58 - Frederikshavn
Tlf. 2 15 65
1. kl. kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg
Stort udvalg i dybfrost
Smørrebrød ud af huset
til festlige lejligheder

Stenbakkens Kiosk

ved Egon Sørensen
Stenbakkevej 30-32 - Frederikshavn
Aviser - Uge- og månedsblade
Tlf. 2 22 83
Papirvarer - Legetøj og gaveartikler

PERs Damesalon

Frisuren De ka' li'
- drej 2 41 10
PER LIND NIELSEN
Søndergade 37 - Frederikshavn

Frederikshavn

NY VASK

v/ E. og K. Møller
Søndergade 160 - Frederikshavn
Tør, våd samt rullevask
Vi henter og bringer - Tlf. 2 29 60

Expresso Cafeteria

ved Hulda og Henning
Havnegade 9 - Frederikshavn
Tlf. 2 03 20
Dagens middag kr. 4,25
Lækkert smørrebrød - Frisklavet kaffe

H. C.s KIOSK

v. Egon Christensen
Asylgade 27 - Frederikshavn
Telefon 2 16 59
Aviser - dag- og ugeblade

»HJEMMEPRYD«

v/ A. & S. Nielsen
Danmarksgade 34 - Frederikshavn
Tlf. 2 10 59
Alt i montering udføres -
Forhandling af Rosenstands broderier.

Brønderslev

Specialforretningen KUSK GARDINER

Nygade 6 - Brønderslev - Tlf. 2 15 50
Det store udvalg i moderne gardiner
samt hvidevarer
Vi tager mål, syer og monterer for Dem

Vodskov

BP Servicestation

ved mekaniker Knud Pedersen
Vodskov - Tlf. 29 31 04
1. kl.s fagmæssig service udføres
Stort udvalg i autotilbehør

Aars

K. MADSEN

J. KJÆR - P's eftf.
Himmerlandsgade 49 - Aars - Tlf. 2 13 31
Stort udvalg i moderne møbler
Reparation og ompolstring
Konto oprettes

skinnekontakt, der virker ved nedtrykning af hjulet. Ved I er kontakten åben; hjulet hhv. køretøjet har endnu ikke nået den. Ved II er kontakten trykket ned af hjulet og kredsløbet er sluttet. Så snart hjulet forlader kontakten fjedrer denne tilbage, og den elektriske forbindelse er igen afbrudt.

Nederst i fig. 8 ser vi, hvorledes den samme proces foregår, når en magnet føres forbi en magnetkontakt.

Som det fremgår af illustrationerne, er virkemåden ganske den samme i de to kontakttyper, og man spørger sig selv, hvorfor så anvende en magnetkontakt?

Svaret er: magnetkontakten er fremstillet til merkantilt brug, hvor man forlanger den højeste driftssikkerhed. Den indeholder ingen mekaniske dele, der kan slides. Ved indstøbning i glas-kolbe, forhindrer man indtrængning af støv. Til modelbrug bevarer den sin driftssikkerhed i mange årtier.

Magnetkontakten skal ikke påvirkes af magnetiske kraftlinier. Af samme årsag kan den helt skjules i ballasten, eller i en bygning, i modsætning til en almindelig skinnekontakt der altid vil være synlig, idet kontaktfladerne altid skal ligge blot.

Der er imidlertid andre vægtige fordele ved magnetkontakten. Ved lette køretøjer (spor N og TT) er det ofte vanskeligt at opnå det nødvendige tryk til udløsning af en ordinær skinnekontakt.

Dette usikkerhedsmoment eksisterer ikke ved brug af magnetkontakten.

Endvidere påvirkes en alm. skinnekontakt af hvert eneste hjul, der passerer kontakten, og dette er man ikke altid lige interesseret i.

Denne ulempe eksisterer heller ikke ved brug af en magnetkontakt. Når magnetfeltet er passeret, er kontakten i ro uanset hvormange hjulsæt, der senere passerer.

En magnetkontakt kan gemmes i et udsnit i svellerne, i perronen, i en blokhytte o.s.v.

Undertiden bliver man på grund af vanskelige pladsforhold tvunget til at anbringe SRK-kontakten udenfor mag-

netens maksimale rækkevidde. I så fald må man formagnetisere kontakten.

Formagnetisering vil blot sige, at man anbringer en magnet bag kontakten i så stor en afstand, at kontakten ikke udløses. På denne måde ligger kontakten i et konstant magnetfelt, der blot skal forstærkes en ubetydelighed af en »forbikørende« magnet for at udløse kontakten, fig. 7 i sidste nummer.

Øverst på fig. 7 ser vi en SRK 17/m i den maksimale påvirkningsafstand 15 mm (13,5 mm efter tabellen i sidste nummer + margin 1,5 mm).

I midten af fig. 7 er påvirkningsafstanden forøget til 25 mm.

Bemærk: magneterne skal poles ens d.v.s. N skal vende mod N og S mod S.

Nederst på fig. 7 har vi fordoblet magnetfeltets styrke ved brug af to magneter (type MG 9), og nu er påvirkningsafstanden vokset til 31 mm.

En magnet på et køretøj kan camoufleres som en trykluftbeholder; ja, den kan endog uden at det går ud over virkningsgraden indsættes i en ballastklods af bly.

Der er blot én ting man skal tage sig i agt for, og det er, at man aldrig må anbringe jern eller stål mellem magnet

og kontakt, da disse metaller får magnetfeltets kraftlinier til at vandre.

En magnetkontakt kan således ikke anbringes under et Märklin-sporstykke, men gerne under et Fleischmann-sporstykke, hvor svellerne er af plastic.

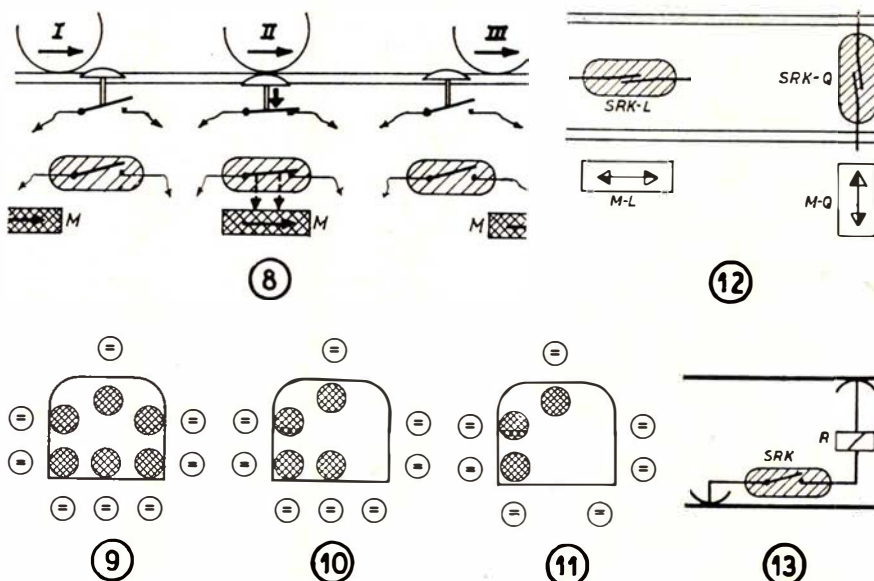
Sidste gang kom vi ind på begrebet magnetzoner.

En magnetzone er det område omkring magneten, i hvilket en magnetkontakt kan påvirkes.

På fig. 9 ses, at man kan inddele rummet omkring et HO-køretøj (af plastic) i 6 adskilte zoner. Magnetene er betegnet med krydsskrævering, kontakterne med =.

Disse muligheder kan efter fig. 10 udnyttes ved bygning af en enkeltsporet linieblokstrækning. Magnetene i køretøjets lodrette midterlinie påvirker kontakter, der er fælles for begge køreretninger, medens magnetene i siden af køretøjet påvirker de kontakter, der har indflydelse på bloksignalerne i den pågældende køreretning. Imedens er kontakterne i modsatte side af billedet upåvirkede, og hermed også bloksignalerne for den modsatte køreretning upåvirkede.

Ved at vende køretøjet (hele tog vendes ved hjælp af vendesløjfe eller

HERKAT magnet kontakter II

B & T

ALT TIL SOMMERHUSE

Nyt og brugt af alt
Franske døre og vinduer - Brædder - Tømmer
Lister

VALD. NIELSEN
Jagtvej 117 - København N - Taga 419

Struer

Cykelforretningen JYLLAND

ved Anker Lauritzen
Danmarksgade 9 - Struer - Tlf. 5 18 56
De førende mærker i cykler -
autocykler - barnevogne
samt dukkevogne . . .
1. kl.s reparationer udføres

SHELL Service

v. N. Juhl Rasmussen
Bredgade 6 A - Struer - Tlf. 5 17 46
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Autoudstyr
Quick service samt autoreparationer
foretages på vort moderne værksted

KØBMAND HASSELRIIS

Enggade 6 - Struer - Tlf. 5 02 38
Alt i 1. kl.s kolonial - konserves
vine - spirituosa samt tobaksvarer
Spec.: Prøv vor fine kaffe . . .

Ind til

GULDBERG'S EFTF.

det betaler sig
Østergade 18 - Struer - Tlf. 5 10 55
Stort udvalg i herrekonfektion
og lingeri i de førende kvaliteter

BJERRE's BAGERI

Vestergade 33 - Struer - Tlf. 5 02 57
1. kl.s lækkert wienerbrød og kager
Bestilling modtages
Prøv vor spec. fødselsdagskringle

Ind til . . .

ESSO SERVICE

Søndergade 94 - Struer - Tlf. 85 16 75
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør
Esso selvbetjening - spar 3 øre

Kig ind

ved kino

Sedet for den moderne hårpleje

ASGER NIELSEN

L. Søndergaards Eftf.
Ure - Optik - Guld - Sølv
Østergade 8 - Struer - Tlf. 5 02 70

Struer Lædervarefabrik

v/ H. Nybo
Vestergade 29 - Tlf. 5 16 30
Alt i lædervarer til billigste priser
1. kl. skotøjsreparationer udføres

VILHELMSHAAB

v/ Peter Kristensen
Fyensgade 10 - Struer - Tlf. 5 00 32
Alt i årstidens frugt og grønt
Stort udvalg i planter - Blomster
Buketter og kranser
Vi sender gerne overalt

M. MADSEN's Parfumeri

Østergade 32 - Struer - Tlf. 5 02 83
Toilet- og parfumeartikler
Elizabeth Arden forhandler

S. LØGSTUP CHRISTENSEN

Glarimester - Kunsthandel
Søndergade 5 - Struer - Tlf. 5 10 72
Alt glarmesterarbejde udføres

»SYÆSKEN«

v/ E. Pedersen
Jernbanegade 14 - Struer - Tlf. 5 09 38
Det store udvalg i broderiartikler
Knapper, knaphuller og bælterslåes

Holstebro

Nørreports Fiskeforretning

ved Bent Nielsen
Nørregade 54 - Holstebro - Tlf. 2 07 23
Alt i årstidens fiskesorter
Kun friske varer

Følg Gulfstrømmen til

GULF Service

Viborgvej - Holstebro - Tlf. 2 42 46
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl.s service udføres
Stort udvalg i autoudstyr

Østergades Frugt og Grønt

ved Johs. Johansen
Østergade 30 - Holstebro - Tlf. 2 03 61
Alt i årstidens frugt - grønt
og konserves - blomster og buketter

Holstebro

Vi anbefaler

Skovgaardens Damesalon

v/ Kirsten Christensen
Herningvej 59, Holstebro - Tlf. 2 26 09
1. kl. individuel hårpleje

Gulf Service

Vesterport - Holstebro - Tlf. 2 13 76
Benzin - Olieskift - Smøring
Reparationer samt quick-service
Autogummi - såvel nyt som slidbaner

Damefrisør Annelise Petersen

M. Poulsen's Eftf.
Stationsvej 20 - Holstebro - Tlf. 2 08 97
Alt indenfor moderne hårpleje
Skånsom og holdbar permanent

Bageriet Vesterbro

v/ Ketty & Hans Kirkegård (ny indeh.)
Vesterbrogade 19 - Holstebro
Tlf. 2 00 45
Alt indenfor bageri og konditori
Spec.: Herregårdsboller og
Vesterhavstænger

Birgit Christiansen

1. kl. pensionat
Danmarksgade 5 - Holstebro
Altid god og veltillavet mad
Telefon 2 37 82

Skjern

JØRN's Herremagasin

Østergade 3 - Skjern - Tlf. 5 06 88
Herrekonfektion - Lingeri
Stedet, hvor moderne mandfolk handler

Det store udvalg
i isenkram, glas, porcelæn, udstyr
samt gaveartikler får De hos

H. BACH-SVENDSEN

Bredgade 82 - Skjern - Tlf. 5 00 45

Skjern Cykellager

cykler - cykledele - Auto-cykler
Tværgade 2 - Skjern - 5 11 33

sportrekant) i højre side af fig. 10 og hermed påvirker kontakterne og dermed bloksignalerne for modsatte køreretning.

Fig. 11 svarer til fig. 10, blot er den midterste magnet for neden udeladt. Denne opstilling bruges i forbindelse med modelbaner med midterleder af jern (Märklin).

Foruden de netop nævnte magnetzoner i langsgående retning, kan man have magnetzoner i tværgående retning, fig. 12, samt i lodretgående retning. Man kan altså have magnetzoner i tre dimensioner.

Til slut vil vi lige nævne, at magnetkontakten (SRK) også kan anbringes i selve køretøjet, fig. 13. Her kan den foretage automatisk tænding af lys i tog før indkørsel i tunnel, eller automatisk åbning og lukning af døre i S-tog. R betegner tændingsrelæ.

I øvrigt er magnetkontakten egnet til løsning af utallige opgaver, og især til løsninger, som tidligere kun har syntes mulige med største besvær.

... .. J. B. Dyrkilde.

(Illustrationerne er hovedsagelig fra HERKAT-særtryk).

Foto hobby

Nu kan man få superhurtige farvefilm

De farvefilm, der for omkring 30 år siden for alvor slog igennem på amatørmarkedet, var langsomme. Faktisk for langsomme. I bedste fald lå følsomheden på linie med de langsomste sort/hvide film, d.v.s. ca. 12–13 din (12–16 ASA). Siden da har man som bekendt set stadig forbedringer både med hensyn til følsomhed og kvalitet.

Den nye farvefilm, ANSCOCHROME 500, der nu introduceres i Danmark, ser ud til at være et helt utroligt farvefilm materiale. Ikke alene er hastigheden forøget 30–40 gange i forhold til

30ernes film, men de nye film er endog 3–4 gange hurtigere end alle andre hidtil kendte fabrikater. Hastigheden for ANSCOCHROME 500 angives at være 500 ASA er lig med 28 din. Alle forsøg synes imidlertid at vise, at fabrikken med dette følsomhedstal har vist den største beskedenhed. I praksis betyder det, at man nu disponerer over en farvefilm, der er lige så hurtige som de kendte hurtige sort/hvide film. f. eks. HP 4 og Tri-X. I almindelig dansk solskinsvejr skal man indstille på blænde 16 og 1/500 sek.!!! Følsomhedsreserverne er altså enorme. Man kan redde farvefilmsoptagelser i land selv under de mest elendige lysforhold.

Med moderne ultrastærke objektiver kender fotograferingen faktisk ingen grænser, ikke mindst da man tillige – blot ved at forlænge fremkaldertiden – uden kvalitetstab kan forøge den i forvejen fantastiske følsomhed til mindst det dobbelte, altså til 1000 ASA eller altså 30 DIN.

Dette er præstationer, som alle vel især pressefotografer eller reportagefotografer vil forstå at vurdere.

Da farvegivningens yderligere kan betegnes som fremragende og kornetheden som yderst moderat, må der her peges på en fotografisk landvinding af de helt usædvanlige.

Her er nogle korte fakta om ANSCOCHROME 500:

FILMHASTIGHED: 500 ASA (28 DIN). Ved lukkerindstilling 1/500 sek. eksponeres efter denne skala:

blænde:

	klar sol	diset sol
	16	11
lette skyer	mørkt overskyet	
8	5,6	

FARVEGENGIVELSEN: Filmen er afstemt til anvendelse i dagslys. Farverne gengives afbalanceret i lighed med de øvrige kendte ANSCOFILM, d.v.s. uden brogede overdrivelser og med en god farvemæthed.

Ved hjælp af et filter type 80 A kan filmen anvendes i kunstlys. Hastigheden er da: 125 ASA (22 DIN).

EKSPONERINGSSPILLERUM: Man kan tillade sig at fejleksponere fra ¼ til 1 blændeåbning på begge sider af idealblænden. Især skal man dog vogte sig for overeksponering.

Kornkonstrukturen er yderst fin. Naturligvis noget grovere end hos de langsommere emulsioner, men langt fra så grove, som man kunne forvente, når man tager hastigheden i betragtning – og i alle normale tilfælde vil kornstrukturen vise sig at være absolut uden betydning.

Nu! Helautomatisk
filmkamera

til mindre end

400 kr.

(eksklusiv håndgreb)

Kodak

INSTAMATIC M4

- Præcisionskamera af højeste kvalitet
- Elektrisk lysmåler
- Moderne, brugsrigtigt design
- Største sikkerhed for kvaliteten af den færdige film

Se det hos:

FORHANDLERNAVN

... og pengene sætter vi i

ESBJERG AFDELING

Tlf. (051) 2 68 11

Varde
Bank

Silkeborg

SINGER SYMASKINER

v/ Uglebjerg Jørgensen
Østergade 16 - Silkeborg - Tlf. 82 22 10
Salg af nye og brugte maskiner
1. kl. reparationer udføres

Vi demonstrerer gerne hjemme hos Dem

GULDSMED W. FRIEDRICH

Torvet 10 B - Silkeborg - Tlf. 82 21 20
Alt i guld- og sølvvarer ...
Graveringer udføres omgående
1. kl.s reparationer efter tilbud

SPARE- OG LAANEKASSEN for Silkeborg og Omegn

Tlf. (06) 82 52 66 - Postgiro 7863
Mandag-fredag kl. 9.00-12.30 og 14-16
Fredag tillige kl. 18-19.30
Lørdag lukket

Vi anbefaler et besøg i
Banegårdsrestaurasjonen
Silkeborg. Tlf. (06) 82 07 17

Per Laursen

Drewsensvej 114 - Silkeborg
Tlf. 82 51 71
Alt snedkerarbejde udføres
Reparation og oppolering af
gamle møbler

DORTHE'S KOLONIAL

v/ Dorthe Gammelgaard
Jernbanevej 35 - Silkeborg
Alt i kolonial - konserves - vine -
spirituosa samt tobaksvarer ...
Prøv vor ekstrafine kaffe - Tlf. 1455

Vore damer går til ...

Salon ADDI

v. Finn Espersen (ny indeh.)
Hostrupsgade 19, Silkeborg - Tlf. 411
1. kl. individuel hårpleje

Konfektureforretningen

»CANDY«

Søndergade 38 - Silkeborg - Tlf. 946
Stort udvalg i chokolade -
konfekture og gaveæsker
Bestilling på dessertis modtages

Servicestation

v/ H. Haurbak
Borgergade 71 - Silkeborg - Tlf. 4661
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
1. kl. service udføres
Stort udvalg i autoudstyr

Isager's Autohandel

V. Ringvej 33 - Silkeborg - Tlf. 3276
Køb og salg af bedre brugte biler
1. kl. autoreparationer udføres

Mode Hatte

Vestergade 11 - Silkeborg
Telefon 4313
Elegante nyheder i stort udvalg

RINGGAARDENS CHOKOLADE

v/ Anna-Marie Rasch
Nylandsvej 23 - Silkeborg - Tlf. 82 23 58
Stort udvalg i chokolade - konfekture
samt gaveæsker
Bestilling på dessert-is modtages

Skanderborg

Slap af i Møllegaardens Cafeteria

Møllegade - Skanderborg - Tlf. 2 04 56
Frisklavet kaffe - Lækkert brød
Pølser - Hot-dogs - Is og sodavand

Ry

M. og B. Røzenkilde

Holmegårds Blomster
Skanderborgvej 36 - Ry - Tlf. 9 10 80
Alt i årstidens blomster - Buketter
Dekorationer samt krans
Vi sender overalt

TOBAKSFORRETNINGEN

v/ Kjeld Poulsen
Klostervej 10 - Ry - Tlf. 89 10 84
Stort udvalg i cigarer - tobakker samt
aviser - ugeblade og billiggøber

Hadsten

Esso Servicecenter

v/ Jørgen Mortensen
Vesselbjergvej - Hadsten - Tlf. 410
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør
Quick service udføres

Behr's Herremagasin

Søndergade 9 - Hadsten - Tlf. 898
Alt indenfor herrekonfektion
Stort udvalg i lingeri

KIRKEVEJS KOLONIAL

v/ S. Pedersen
Kirkevej 16 - Hadsten - Tlf. 189
1. kl. kolonial - Konserves - Vine
Spirituosa samt tobaksvarer

Vi handler i BRØDUDSALGET

Dr. Larsensvej 37 - Hadsten - Tlf. 354
1. kl. lækkert brød og kager
Stort udvalg i chokolade og konfekture
Bestilling på dessert-is modtages
Lækkert brød og kager

Ørting

ØRTING PLANTESKOLE

Ørting - Tlf. (06) 54 00 59
Alt i planteskoleartikler

Vejle

BRØDUDSALGET

v/ Karl Fr. Larsen
Staldgaardsvej 19 - Vejle - Tlf. 6475
Altid friskt og lækkert brød og kager
Stort udvalg i chokolade og konfekture
Bestilling på dessert-is modtages
Vi bringer søn- og helligdage

Kør ind til GULF SERVICE

x/ John Bak
Kolding Landevej 22 - Vejle - Tlf. 1670
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Autoudstyr - Quick-service
med de nyeste apparaturer

FREMKALDELSEN: Man kan selv fremkalde ANSCO 500! Processen klarer på en times tid — eller man kan indsende den via en fotohandler til ANSCOs fremkalderanstalt i København. I fremkaldelsen behandles Anso 500 nøjagtig på samme måde som andre Anso farvefilm. Hvis man forcerer førstefremkaldelsen fra 12 minutter til 21 minutter, kan man uden kvalitetsstab presse følsomheden fra 500 ASA (28 DIN) til 1000 ASA (30 DIN).

LEVERING: Filmen sælges foreløbig kun som 35 mm film i normal-kassetter indeholdende 20 stk. optagelser i format 24 + 36. De nye film er ankommet til Danmark og vil være til salg i enhver velassorteret fotohandel. Prisen er 20,00 kr. (excl. fremkaldelse).

5 gode fotoråd Tag 3 billeder

Skal man fotografere et særligt betydningsfuldt stillestående motiv, bør man sikre sig, at man får det helt rigtigt eksponeret. Det klarer den erfarne fotograf ved at tage 3 billeder. Nemlig et der er eksponeret korrekt efter belysningsmåleren, et der er eksponeret med blænden stillet et trin over belysningsmålerens angivelser og endelig et, der er stillet et trin under denne værdi.

Viser belysningsmålerens angivelse f. eks. 1/250 sek. blænde 5,6, skal motivet eksponeres som 1/250 sek. blænde 4, 5,6 og 8.

Efter denne metode er man sikker på at få et billede, der er fuldstændig perfekt.

Med automatiske kameraer, hvor man ikke har andre muligheder for indgreb, klarer man det ved at stille på filmfølsomheden. Først tages et billede med kameraet stillet på det rigtige ASA-tal, derefter stilles på det halve ASA-tal og endelig på det dobbelte. Husk til sidst at stille tilbage til det rigtige ASA-tal igen.

Vist er det spild af film, men brug derfor kun rådet, når motivet virkelig er det værd.

Køb film i Danmark

Man står sig afgjort ved at købe

film i Danmark. For det første er den billigere her, end i noget andet land i Europa, for det andet kan man sikre sig, at den er frisk. Navnlig i Sydeuropa kan det være forbundet med vanskeligheder at finde en farvefilm, der ikke forlængst er udløbet — med dette kvalitetstab dette medfører.

Efterse kameraet

Se fotografiapparatet ordentlig efter, inden De rejser på ferie — eller få Deres fotohandler til at gøre det. Lukkeren skal arbejde perfekt. Hvis det er et kamera med indbygget CdS-måler, og hvis De har haft apparatet mere end i et år, vil det være klogt at udskifte nikkel/cadiumcellen.

Fotoudstyr i bilen

Bilens handskerum er specielt egnet til ikke at have fotografiapparatet liggende i. Om sommeren sørger solen for, at der bliver drønende varmt i det, og om vinteren overtager varmeapparatet i bilen denne funktion.

Filmen bliver beskadiget af varmen. Hårdt går det ud over farvefilm, der får en mørk tone. Overhovedet er det en uting at lade fotoudstyret ligge i bilen, når man ikke selv er med. Foruden varnefaren, kan man meget nemt risikere, at få bilen brudt op og stjålet hvad der ligger af værdi. Der er god mening i at have fotoudstyret i en speciel taske, som man sørger for hele tiden er i skygge.

Udskift det gamle kamera

Er der knas med det gamle kamera, som måske er en halv snes år gammelt, så skal De tænke over om det ikke kan betale sig at købe et nyt kamera i stedet for at indlevere et gammelt til reparation. Er det et kamera, som ikke har kostet over f. eks. hundrede kroner ja, så vil det næppe kunne betale sig at lade det reparere. For det første har reparationsværkstederne herhjemme mere end nok at gøre, så det let kan vare meget længe inden De får apparatet tilbage igen, for det andet kan en rensning af lukker og objektivet m. m. let løbe op i ca. 80 kroner, og så har

man alligevel stadig et umoderne kamera.

Det vil altså være en bedre investering at købe et nyt kamera og så nyde godt af de nye finesser, der er kommet frem.

Hvilket kamera man skal vælge er meget individuelt, både efter pengepung og brug. Men både KODAK og AGFA har et meget stort udvalg af meget fine kameraer. Men også andre fabrikater har et stort udvalg.

... .. Knud Sidal.

Staustrup FOTO-KINO

Helsingørsgade 33 - Hillerød

Tlf. (03) 26 10 99

De Skulle Bruge

KAMERA OG FILM

DA FÅR

De Smukke Billeder

Feriefilm - fotoudstyr og Deres nye kamera

køber De med fordel og sagkyndig service hos

Foto Special - Vimmelskiftet 47

— midt i Københavns hyggelige gågade

IB V. ANDERSEN

KALVEHAVEBANEN 1897-1959

Historisk skildring af banens tilblivelse, drift etc. Bogen er rigt illustreret med bl. a. 20 fotos, tegninger og kort. — Pris kr. 31,50

Tilsendes portofrit ved indbetaling af beløbet til giro-konto 119696, A/S YNICO, Mynstervej 12, Kbhvn. V., eller den kan bestilles gennem Deres boghandler.

Kolding

Skal De spise —
godt og hurtigt ... så

BANEGÅRDSRESTAURATIONEN

KOLDING (v. Jørn Klug)
Tlf. (055) 2 32 32

Et 1. kl.s madsted - Ekstragod kaffe

BRODERI OG STRIK

Jernbanegade 36 - Kolding - Tlf. 2 80 43

Det store udvalg i strikkegarn
samt alt til broderi

Ind til

SHELL SERVICE

v/ Ole Larsen

Haderslevvej 4 - Kolding - Tlf. 2 40 26

Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
samt stort udvalg i autotilbehør
Quick service udføres

Cykel- og Knallertforretning

»CENTRUM«

v. Jens Preben Mehlsen

Katrinegade 19 - Kolding - Tlf. 22128

De førende mærker i cykler og
autocykler. — 1. kl.s reparation
udføres samvittighedsfuldt

SALON »KOKET«

v. Lone Petersen

Tvedvej 127 - Kolding - Tlf. 24352

Alt i moderne hårpleje...
1. kl.s fagmæssig betjening

Wienerbageriet

Vesterbrogade 36 - Kolding - Tlf. 22538

1. kl.s lækkert brød og kager
Spec. fødseldagskringle ...

Fredericia

CALTEX Service Station

v. Jørgen Dorscheus

Egeskovvej 105 - Fredericia

Tlf. 2 39 27

Benzin - olie - vask - smøring

Alt i autotilbehør

Fredericia

STRØG-CONDITORIET

Danmarksgade 16 - Fredericia
Tlf. 2 02 03

1. kl.s lækkert brød og kager ...

Besøg restaurationen på 1. sal

Små varme retter og smørrebrød

VEEDOL Selv-Service

Egeskovvej 145 - Fredericia

Telefon 2 45 50

Overdækkede selv-vaskepladser

Olieskift klarer De selv på 5 minutter

Alt i autotilbehør - Åben 7-21

Vi handler i

»TRICO«

ved Inga Nielsen

Nørrebrogade 38 - Fredericia

Alt i moderne børneudstyr

- trikotage og lingeri

Telefon 2 19 31

»ADAM«

v/ P. J. Møller

Gothersgade 55. Fredericia. Tlf. 2 02 67

Cigarer - Tobakker - Rygeartikler

samt ugeblade og aviser

Spec: Afdeling for frimærker og tilbehør

LUCULLUS SMØRREBRØD

Vesterbrogade 24 - Fredericia

Lækkert smørrebrød

Selskabssmørrebrød - Anretninger

Bringer overalt - Tlf. 2 25 64

Voldens Møbellager

v/ Sv. Aa. Nielsen

Prinsensgade 2 - Fredericia - Tlf. 2 10 89

Kvalitetsmøbler til rimelige priser

Stort udvalg i gulvtæpper

Vi sælger gerne på konto

1. kl. ompolstring udføres

Købmandshuset

Egeskovvej 58 - Fredericia

Tlf. 2 09 41

Kolonial - vin og dybfrost

Vejle

Nørretorvs Autoværksted

v/ A. Frederiksen (ny indeh.)

Vejle - Tlf. 5859 - privat 7346

Alt i autoreparation - opretning samt

pladearbejde. 1. kl. fagmæssig arbejde

Samme personale som tidl.

LEGETØJS BAZAREN

ved Aase Hede

Nyboesgade 32 - Vejle - Tlf. 1960

Det store udvalg i legetøj

samt hobbyartikler

Mejeriudsalget

v/ Alice og Niels Nielsen

Orla Lehmannsgade 6 - Vejle - Tlf. 510

Alt i 1. klasses mejeriprodukter

Lækkert brød og kager

Dameskræderi Asta Jensen

Nørregade 27 - Vejle - Tlf. 779

Det moderne snit - og den gode pasform

Stort udvalg i stofprøver

i alle kvaliteter

MODESALON MERCI

v/ E. Ahrensbach

Nørretorv 2 - Vejle - Tlf. 4903

Altid først - med de sidste nyheder.

Vi går til

»Mestersalonen«

v/ Thøgersen

Havnegade 4 - Vejle - Tlf. 702

1. kl. moderne hårpleje

Teater Kiosken

v/ Uhrskov Rasmussen

Dæmningen 28 - Vejle - Tlf. 1010

Alt i tobaksvarer - vine - spiritusosa

Stort udvalg i rygeartikler

Personalia

Lunderskov

Trafikkontrollør A. Sølbæk, Fredericia, er udnævnt til stationsforstander ved Lunderskov st, hvor stfst. J. C. Henriksen har søgt afsked på grund af alder (67 år).

Kildebakke

Stationsmester C. C. G. Jensen, Nærup st, der blev nedlagt maj 1966, er forflyttet til Kildebakke st. på Hareskovbanen.

Dødsfald

Lokofører H. C. Martinsen, fh mdt Kbhvn. Gb, 88 år.

Togfører P. K. Dahl, fh Kbhvn. H, 88 år.

Lokofører P. Braating, fh Nyborg, 86 år.

Lokofører B. G. Larsen, fh Korsør, 84 år.

Lokofører H. A. Hveger, fh Helsingør, 84 år.

Generaldirektør Emil Terkelsen, 82 år.
Togfører A. J. Ludvig, fh Kbhvn. H. 80 år.

Stationsforst. C. S. M. Christensen, Herlufmagle 1935-58, 78 år.

Billetkasserer C. H. Schumacher, fh Århus, 75 år.

Overbanemester S. Sørensen, fh H P, Hjørring, 72 år.

Lokofører R. H. J. Winckler, fh mdt Helgoland, 72 år.

Overportør A. M. Christensen, fh Randers, 71 år.

Togfører S. F. Pedersen, fh Kbhvn. H, 71 år.

Rangermester A. J. Fonvad, fh Hille-rød, 69 år.

O.signalmontør K. Hestbæk, fh Sig-naltj. Vanløse, 69 år.

Lokofører S. K. Jørgensen, fh mdt Kbhvn. Gb, 69 år.

Stationsforst. Aa. Winding, Brande fra 1965, 63 år.

Stationsforst. O. A. Rank, A P, Sæby fra 1965, 62 år.

Overbaneformand L. A. Johansen, Vi-gerslev, 61 år.

Stationsforst. S. Juul Nielsen, ØSJS, Store-Heddinge fra 1948, 58 år.

Rangermester K. A. J. Larsen, Nørre-bro, 52 år.

Togfører G. H. Andersen, Kbhvn. H, 48 år.

Bog anmeldelser

Ib V. Andersen: Kalvehavebanen 1897-1959

50 sider og 5 bilag. A/S Ynico forlag.

Bogen er den fjerde af Ib V. Ander-sens publikationer i danske privatban-ers historie. Den er som dens forgæn-ger i sin helhed i såvel tekst som bog-tryksarbejde en nydelig tryksag.

Banens forhistorie, der kan føres helt tilbage til 1856, bringer mange forskel-lige projekter før K B var en realitet. Den særdeles indholdsrige omtale af banens driftsmateriel med masser af gode fotos af dette må fremhæves. Fot-os af banens stationer og ikke mindst de mange karakteristiske holdepladser er her bevaret i historie for eftertiden.

Via beretning om enkeltheder fra ba-nens driftsår, slutes der af med ba-nens likvidation. Alt i alt et vægtigt bi-drag i privatbanernes historie.

Bogens pris er kr. 31,50, og den kan købes ved enten indbetaling af beløbet til postgirokonto nr. 119696, A/S YNI-CO, Mynstersvej 12, København V., el-ler den kan bestilles hos boghandlerne.

— bro

Nyt fra SPEKTRUM

Rex Stout: Det ringer på døren

På dansk ved Grete Juel Jørgensen,
Kr. 19,75, indb. 24,50. Spektrum.

Kriminalklubben har sikret sig Rex Stouts hidtil dristigste kriminalroman,

»Det ringer på døren«, hvori han lader sin eksklusive og ekscentriske detektiv Nero Wolfe tage kampen op med selve-ste FBI.

En meget rig kvinde kommer til Nero Wolfe og hans medarbejder nr. 1, den smarte og elegante Archie Goodwin, og hævder, at FBI generer hende. Agenter forfølger hende og hendes familie, hen-des telefoner bliver aflyttet, og hendes privatliv bliver på anden måde forstyr-ret. Hun beder Wolfe om hjælp og læg-ger en check på 100.000 dollars på bor-det.

Efter nogen tøven bestemmer Wolfe sig for at påtage sig opgaven — og op-dager, at den i virkeligheden nok så meget lyder på opklaring af et mord.

Archie Goodwin gør som sædvanlig det udgående arbejde, mens Wolfe sid-der hjemme og tænker og kombinerer resultaterne af undersøgelserne, efter-hånden som de indløber — indtil FBI ringer på døren, og Wolfe kommer i en værre klemme end nogen sinde før og må redde sig ud af den ved uortodokse metoder.

»Det ringer på døren« betegner et højdepunkt i Rex Stouts forfatterskab alene ved sit emnevalg. Iscenesættelsen er den vante raffinerede med fransk køkken, orkidédyrkning og en streng husorden med bestemte klokkeslet og forbud mod at tale forretning ved bor-det. Men intrigener mere raffineret og gådens — eller gådernes — opklaring mere elegant end nogen sinde i Rex Stouts lange karriere.

AUTOKØLER-reparation

Rensning, nye legemer og ombytningskølere med 1 års garanti

AUTOKØLER v/ Svend Jensen, Vinthersvej 11
(hovedv. 10) Frederikshavn, tlf. 23295

Tilsluttet kølerreparatørforeningen for Danmark

Aarhus Frugt Auktion 1/2

TELF. (06) 12 16 11

Godsbanegården - Skovgårdsgade - Århus

Herning

SERVICE STATION

v/ Hans Raun
Fonnesbechsgade 16 - Herning
Tlf. 12 04 07
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør

Rutebilstationens KIOSK og RESTAURATION

v. Henry Christensen, Herning
Aviser - Tobak - Chokolade

Nyd en god kop kaffe, mens De venter

Tømrermester

Jørgen Ingemann Kristensen

Sandvigsvej 7 - Herning - Tlf. 12 56 56
Alt indenfor tømrer-
og bygningsnedkeri
Tilbud og overslag
uden forbindende

DALL's HERREMAGASIN

(Ole Toft's Eftf.)

P. M. Huset - Bredgade 29-33 - Herning
Tlf. 12 05 81

HERREHABITTER

Specialitet: topmærket Sterling
Kamgarn - Twist - Trevira

Søndergades Damesalon

v/ Astrid Thomasen

Søndergade 6-2 - Herning

Alt i moderne hårpleje samt formklipping
Tlf. 12 32 75

Flere og flere prøver vor middag
og de små varme retter -

»**APPETTITEN**«

Bethaniagade 14 - Herning - Tlf. 12 45 87
Smørrebrød til større og mindre
fester - sendes overalt i byen

»**COCETT**«

Silkeborgvej 2 - Herning - Tlf. 12 39 46
Stort udvalg i moderne trikotage
samt linge...

Parfumeriartikler - Bijouteri

E. Henriksen's Elektro

Silkeborgvej 54 - Herning - Tlf. 12 19 60
Auto-elektro-reparationer af
elektromotorer og vaskemaskiner m. m.
Fremstilling af hobbymaskiner

AAGE JAKOBSEN

Gl. Landevej 155 - Herning
Stort udvalg i kvalitetsure
1. kl. reparationer udføres

Ikast

TANDLÆGE

CARL C. ROSENBOM

Bredgade 55 - Ikast - Tlf. 15 25 70
Konsultation mandag, tirsdag, torsdag
og fredag kl. 10-17
Onsdag og lørdag kl. 10-12

ESSO SERVICECENTER

v/ Svend H. Larsen
Vestergade 3 - Ikast - Tlf. 15 11 08
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
Quick-service udføres

Til hverdag som til fest - så ...

BYENS SMØRREBRØD

Bredgade - Ikast - Tlf. 15 24 50 ;
Daglig madpakke - Selskabssmørrebrød
Anretninger samt diner-transportable

Vi anbefaler

PENSIONATET

v/ M. og V. Hansen

Bredgade 65 - Ikast - Tlf. 15 25 68
God daglig mad
Værelser kan evt. anvises

Gælder det reparation, nybygning eller
blyindfattede ruder
så lad Deres glarmester ...

Børge Winther's Eftf.

Værksted: Bredgade 16 - Tlf. 15 11 82
Privat: Kløvertoften 11 - Ikast

Hammerum

SHELL SERVICE

v/ Vagn Sørensen
Hammerum - Tlf. 11 65 92
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl. service udføres
Stort udvalg i autotilbehør

Viborg

Vi anbefaler

BANEGÅRDSRESTAURATIONEN

v. M. B. Hansen
Viborg - Telefon 2601
Et 1. klasses madsted

ORA Service

Århusvej - Viborg - Tlf. 5257
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick service udføres
Stort udvalg i autotilbehør

SPECIALFORRETNINGEN

DORTHE

Jernbanegade 16 - Viborg - Tlf. 3412
Det store udvalg i moderne kjoler
samt det lækre Asani undertøj

SALON COTY

v/ fru Bente Nielsen
Middagshøjvej 21 - Viborg - Tlf. 3052
Alt indenfor moderne hårpleje samt
forhandling af hårtoppe - Rimelige priser

MODE-STRIK

Mathiasvej 90 - Viborg - Tlf. 298
Stedet for smart tøj

Slagtermester Viggo Olesen

Gravene 2 - Viborg - Tlf. 255
1. kl. kød, flæsk og hjemmelavet pålæg
Køb kun det bedste - det gør vi ...

Løgstør

Deres Tøjekspert

A. P. Henriksen
Torvegade 3 - Løgstør - Tlf. 67 11 17
Kvalitet i top - priser i bund!

Hobro

B.P. Service

Trekanten - Hobro - Tlf. 21185
Benzin - Olie - Vask og smøring
Quickservice

Mogens Tranberg: Frankrig rundt i glade minder

220 sider, H.A.T. forlag af 1964. Rigt illustreret. Kr. 48,00 i. o.

Danmarks mærkeligste smed, Mogens Tranberg, har udsendt en bog, der er som et digert værk om Frankrig. Det er en festlig bog, hvor forfatteren fortæller lige ud om alt, hvad han har set og hørt, hvoraf det fremgår, at han nærer en bundløs kærlighed til alt hvad der er fransk. Hans humor stråler ud af et væld af anedoter — jo, rim- og kleinsmed har gjort mange sjove iagttagelser. Tag den med i feriekufferten — selv i solskin vil De kunne glæde Dem over den!

DB-report 67

Ca. 180 sider, ill. Hestra Verlag, Holzhafllee 33 a, 61, Darmstadt. Ca. kr. 10,00.

En mindre årbog i stort format, hvor emner, som 20 år efter (krigen), DBs politik, elektrificering o. m. a. giver os et indblik i DB i dag, en slags status-rapport.

Tysk grundighed præger bogen, som måske ind mellem virker lidt tør. Men vi får i hvert fald nogle facts frem, og det er hovedsagen.

Southern Stream

200 sider, ill. David & Charles (Publishers) Ltd., South Devon House, Railway Station, Newton Abbot, Devon. Ca. kr. 45,00.

Det er efterhånden lykkedes forlaget at få udgivet bøger om alle de tidligere betydningsfulde private engelske jernbaners lokopark. Bogserien bliver alene af den grund et værdifuldt dokumentationsmateriale. Når dertil kommer, at forfatteren O. S. Nock er virkelig fagmand, kan der ikke herske tvivl om bogens kvalitet.

Den tager sin start i de aller tidligste dage, og vi følger de forskellige sammensmeltninger, der i tidernes løb har fundet sted for at opbygge SR, og hvordan de forskellige selskabers ma-

skiner har undergået forandringer for at svare til tidernes vekslende krav.

Modelling with Balse

52 sider, ill. Hutvkinson Publishing Group Ltd., Tiptree, Colchester, Essex. Ca. kr. 18,00.

Denne bog (i stort format) giver en vejledning i arbejdet med balsa-træ. Dette materiale er særligt spændende at arbejde i, da det har en fin overflade, og da det er så let. Derfor er det måske først og fremmest model-flybyggere, der interesserer sig for materialet, men denne bog viser os, at det er muligt at bruge balsa til meget andet. Blot for at blive i vores specielle interesse-sfære, så findes der byggevejledning, for en station, en gangbro og mange andre ting, der pynter på ethvert modelbaneanlæg.

British Railway Accidents of the Twentieth Century

George Allen & Unwin Ltd., 40 Museum Street, London WC 1. Ca. kr. 34,00. 186 sider, ill.

Dette er den tredje bog om jernbaneulykker, vi indenfor forholdsvis kort tid kan omtale. Den er — som sine forgængere — uhyggelig nok i sit emnevalg, men alligevel interessant på grund af en virkelig menneskelig forståelse for de implicerede, og for sin saglighed i analysen af baggrunden for ulykkerne.

Det er næsten muligt gennem bogen at følge udviklingen i det engelske sikkerhedssystem, og ofte får vi et endda særdeles klart billede af, netop hvorfor en eller anden ting blev indført.

I Travelled Through Spain

200 sider, ill. Vernon & Yates Ltd., 8A Spencer Hill, London SW 19. Ca. kr. 45,00.

En forhenstående skolelærer, som startede beskedent med at rejse rundt i England og skrive derom. Hans talent for rejsebeskrivelser var så stort, så han fik større opgaver, og idag har

han rejst gennem hele Spanien, og hans rejserapport er spændende.

Hovedparten af turen (bortset fra 160 km til fods) er tilbagelagt med jernbaner, hvor 3-klassen har givet ham oplevelser helt ud over det, turister normalt må »nøjes« med under en rejse. Læs bogen, og lær af hans rejsemetode. Den er det værd.

Eisenbahn—Jahrbuch 1967

107 sider, ill. Transpress, Französischer Strasse 13/14, 108 Berlin 8. Ca. kr. 25,00.

Denne årbog fra Østtyskland må betegnes som en af interessanteste alene af den grund, at den mere end nogen anden årbog bringer værdifulde efterretninger om jernbaner i de fleste øst-europæiske lande.

Fra denne udgave kan blot nævnes strækningen Leningrad—Moskva, Jugoslavien, DR Dresden m. v. Dertil kommer interessante artikler som ensporbanens historie og muligheder i fremtiden, og til slut et kapitel om modelbaner.

Privatbahn- und Kleinbahnalbums Die Berlin—Postdam—Magdeburger Eisenbahn, Heft 11

Verlag Werner Böttcher, Hohe Str. 57, 46 Dortmund. Ca. kr. 5,00 og 4,50.

To små tryksager i serien »Kleine Eisenbahnschriften«, som tidligere har været omtalt her. Disse taler 100 pct. til jernbaneenthuiasten, og vil være namn for ham.

Rekvirer: Verzeichnis: Auf den alten Dampfbahnen anno dazumal, DM -,50 fra samme forlag. Masser af dejlige gamle lokobilleder.

jas.

NORDELEKTRO $\frac{1}{5}$

MOTORER - DYNAMOER - REPARATIONER

København:	Landskronegade 56	Tlf.	Ryvang (01) (68) 80 50
Aalborg:	Strandvejen 31	Tlf.	(08) 12 45 33
Aarhus:	Absalonsgade 31	Tlf.	(06) 13 22 00
Frederikshavn:	Danmarksgade 20	Tlf.	(084) 2 12 38
Hjørring:	Vendelbogade 6	Tlf.	(089) 1 19 95
Odense:	Kochsgade 5	Tlf.	(09) 12 43 01

FABRIKINSTALLATIONER & AUTOMATISKE ANLÆG

Skjern og Omegns Sparekasse

Kontortid: 9,30—12,00 og 13,30—16,00

Fredag også 18,30—20,00

Lørdag lukket

TELEFON 5 02 07 · GIRO 15 824

Stiftet 1875

BAGSIDEN

INTERVIEW

I en krisetid

Alle er nu ude med en urimelig og skændig kritik af DSB. 2. revisionsdepartementet gør opmærksom på, at centralværkstedernes arbejdere opnår lønforhøjelser på grundlag af øget arbejdsindsats i private industrier, uden at denne intensitet følges op af arbejderne i centralværkstederne. F D M skriver, at det er et godt gammeldags kludeboghoderi, man kører efter i DSB.

Det er hårde beskyldninger, og i indædt harme der over, har vi opsøgt fællesmistillidsmand Brok, for at høre dennes mening om de fremsatte beskyldninger:

— Det påstås, at der kun bestilles noget i halvdelen af arbejdstiden i centralværkstederne?

— Ja, men ikke desto mindre må man huske, at vi er her da hele tiden, og derfor har et rimeligt krav på et fuldt fortjent rådighedstillæg i den overskydende tid!

— DSB har et stadig stigende underskud i de seneste år. Hvad skyldes dette?

— Er det noget at snakke om, når man hører om B & Ws million underskud? Men der kan selvfølgelig nævnes enkelte ting: dårlig tilrettelæggelse af arbejdet o. l. Vi kan eksempelvis pege på, at ledelsen har lavet tidsplan, der forudsætter, at vi arbejder hele lørdagen, men hvor vi kun arbejder den halve dag. Det står da enhver klart, at det ikke er til at komme igang med noget på en halv arbejdsdag! Dårlige materialer og dito værktøj er også en væsentlig årsag til dårlig arbejdsklima. F. eks. er en mængde el-værktøj af så ringe kvalitet, at det ødelægges fuldstændig ved at ligge ude i regnvejr blot en enkelt weekend!

— Hvordan er det muligt at holde underskuddet nede på de få tusinder af kroner?

— For det første arbejder vi ikke om søndagen. Derved spares betydelige beløb til helligdagsbetaling. Derved står også en del af det rullende materiel længere i værkstederne i stedet for at køre på strækningerne og belaste togenes trækraft. Der undgås samtidig slidtage på dette materiel, og vognene

udsættes ikke for vejrligets angreb på malingen. Det forstås forhåbentlig heraf, at det ikke er cwk, der får underskuddet til at stige?

— Er der tale om, at I vil leje værkstederne af DSB?

— Nej, slet ikke. Skulle der komme virkelige sløje tider, vil vi foretrække at nedsætte arbejdstempoet således, at der bliver arbejde til alle. Der kan også blive tale om en omlægning af produktionen. Det vil f. eks. være muligt for os at begynde på den præmierede luftspejling af en Storebæltsbro, slutter mistillidsmanden.

Det kan ikke nytte at hænge med enden, fordi bukserne er tyndslidte!

— Bro

Et samvittighedsspørgsmål

— Tror De på et liv efter døden? spurgte chefen kontorbudet.

— Ja, svarede budet.

— Det tænkte jeg nok. Efter at De i går havde været til Deres bedstefars begravelse, ringede han hertil for at tale med Dem!

Rundskue-tvivl

Puhha! — Nu har jeg været på Orlogsværftet, Risghospitalet, Folketinget, Krematoriet og Storkespringvandet, oppe og nede. — — har set Gladsaxes borgmester og spist og drukket på tre smørrebrødsfabrikker og to bryggerier. Nu er det snart midnat, og jeg har endnu to kuponer. Skal jeg mon så tage observatoriet — eller observere amerikanerpigerne ved Nikolaj ??

Da man ikke lo i LO

— Efter erklæringen fra B & W var Børsen flov i adskillige dage!

— Det tror jeg — hvem var ikke det?

Tidens tale

— Er det ikke lige stærkt nok, at De kysser kontoristen den første dag, hun er her?

— Tja! — Hvem siger, hun er her i morgen, — og hvem gør for øvrigt noget for at holde på hende?

Sådan kan det gå

Ved en sølvbryllupsfest, hvor værten skænkede op i en uendelighed, sagde en af damerne ved bordet pludselig til sin mand:

— Far, jeg tror ikke du skal drikke mere, for dit ansigt begynder at blive så utydeligt!

Forsigtige afdrag

— Medgiften får jeg efterhånden i småportioner — men konen, det var — alt iberegnet — på een gang!

Sagføreren skrev

Sagen er meget lige til. — Selvfølgelig må De have ret til at kræve uret. Hvis modparten har uret er det uret ikke at give Dem uret. Hvis han imidlertid ikke har uret, har De ret til at gå rettergang og få kendt for ret, at De får uret.

Sagen drejede sig om et ur, der var indleveret til reparation, hvilket urmageren benægtede. Derfor søgsmålet.

Diverse lædervarer

Spækhøkermadammen havde — som vi jo véd — et åbent mundlæder overfor alle — undtagen når hun omtalte nabokonen, for så brugte hun hviskelæder!

Kongelig konversation

Forinden sit bryllup udfoldede tronfølgeren ved flere lejligheder sit bekendte lune bl. a. ved pressekonferencer. At prinsessen allerede i barneårene kunne komme med en munter replik, viser følgende historie, for hvis rigtighed hotelejereren på hotel »Prinsen« i Fredersborg må stå inde for:

— Far, jeg tror du er god til at danse tango!

— Hvorfor tror du det, Margrethe? spurgte kongen.

— Jo, du er altid så langsom i dine bevægelser!

og så var der

renseriejerens festsang:

På hver en plet velsignelserne gror!

Hjørring

CALTEX SERVICE

v/ Poul Erik Jensen
Østergade 25 - Hjørring - Tlf. 2577
1. kl. service udføres
Stort udvalg i autoudstyr

Vi handler med fordel i MØBELHUSET

Nørregade 6 - Hjørring - Tlf. 2843
Stort udvalg i kvalitetsmøbler
til rimelige priser
Konto oprettes gerne

Jensen Tæpper

Nørregade 2 - Hjørring - Tlf. 1509
Stort udvalg i gulvtæpper
samt moderne tæppebelægning
i de førende kvaliteter

Skagensvej Esso Service & Autoværksted

v/ S. Dalsgård & Søn
Skagensvej 100 - Hjørring - Tlf. 3281
benzin - olieskift - vask - smøring
1. kl. autoreparationer udføres med
fagmæssig garanti

Vi handler i ISMEJERIET

v. Anders Sørensen
Norgesvej 36 - Hjørring - Tlf. '38
Alt i kl.s mejeriprodukter.

Vi handler hos Byens Billigste Frugt

v/ K. K. Svendsen (indg. v/ Aa. Holt)
Br. Seidelinsgade 12 - Hjørring - tlf. 24 91
Alt i årstidens frugt, grønt og konserves
Stort udvalg i blomster og buketter

ISAGER BLOMSTER

Strømgade 4 - Hjørring - Tlf. 465
Blomster - Dekorationer - Kranse

Randers

Damerne går til Glente Salonen

ved Ingerlise Nielsen
Glentevej 1 - Butikstorvet - Randers
1. kl. moderne hårpleje
Sidste nye frisurer - Tlf. 2 02 23

RANDERS OSTEDEPOT

ved Jørgen Christiansen
V Kirkestræde 2 - Randers - Tlf. 2 03 94
Alt i vellagrede oste
Stort udvalg i konserves

Esso Servicecenter

Aarhusvej 96 - Randers - tlf. 42 32 63
benzin - olie - vask - smøring
quick service - selvvaske i egne båse

Damefrisørsalon Rosen

v/ Bente Kristensen
Gasværksvej 3 - Randers - Tlf. 2 95 15
Alt i moderne hårpleje
1. kl. fagmæssig behandling

DAMESALONEN

v/ Bent Carlsen
V. Altanvej 39 - Randers - Tlf. 42 27 18
1. kl. moderne hårpleje.

Randers Styretøjs-Service

Støberivej - Randers - Tlf. 2 06 72
Alle reparationer udføres
på eget moderne værksted

Salon Grethe

v/ Birthe Henriksen
Energivej 61 - Randers
Alt i moderne hårpleje samt
sidste nye frisurer - Tlf. 42 52 36

URMAGER GERT RAVN

Nørregade 3 - Randers
Stort udvalg i kvalitetsure...
Certina-forhandler
1. kl. reparationer udføres.

Damerne går til Mariagergades Damesalon

v. Ingelise F. Jensen
Mariagergade 5 - Randers
Tlf. 2 47 25
Sidste nye frisurer
Individuel behandling

Hospitalskiosken

v. M. Zander
Hobrovej 1 A - Randers - Tlf. 2 08 34
Aviser, uge- og månedsblade
Alt indenfor Pocket-books

Skive

POUL HANSEN

Brdr. Hendricsens efft.
Vestergade 16 - Skive - Tlf. 25 50
Nye og brugte instrumenter
Stort udvalg i noder

BRAARUP ISMEJERI

Braarupvej 36 - Skive - Tlf. 1202
1. kl.s mejeriprodukter - Øl og vand
Lækkert brød og kager
Best. på dessertis modtages

Der er mere bil i en Morris...

Skive Auto Forum A/S

Reservevej 77 - Tlf. 3088
Aut. Domi-forhandler

Vi handler i EGERIS KIOSK

v/ A. Kirk
Butikstorvet - Skive - Tlf. 2762
Aviser - Uge- og månedsblade
Stort udvalg i billiggøber

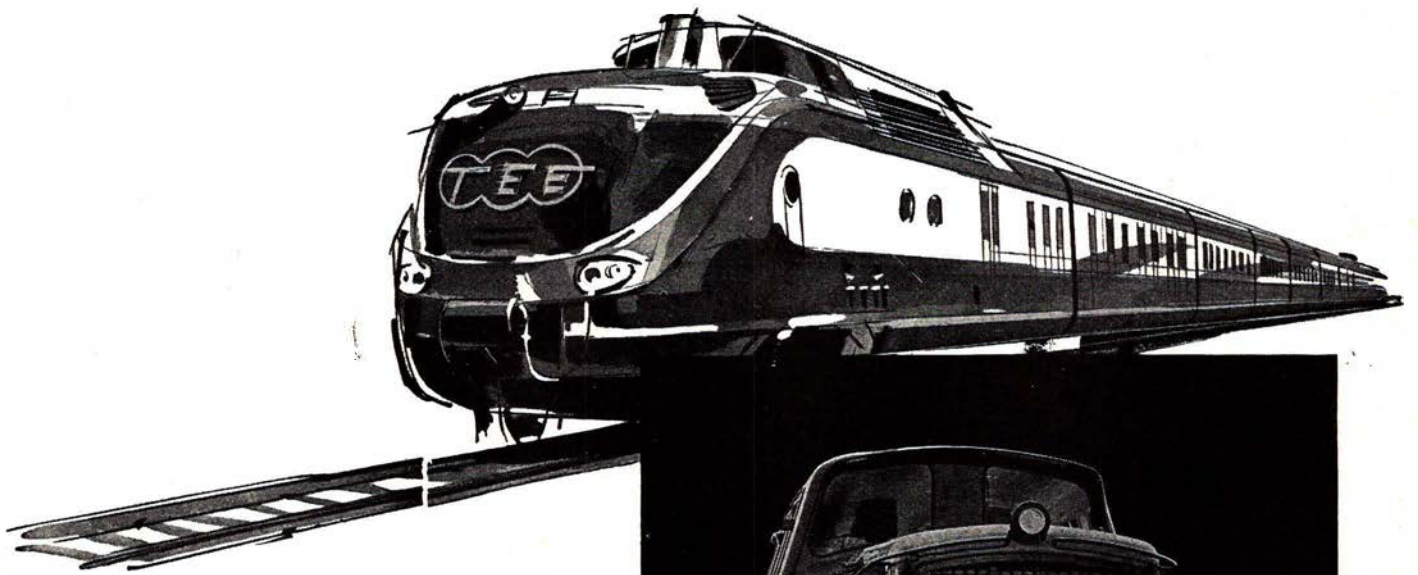
Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

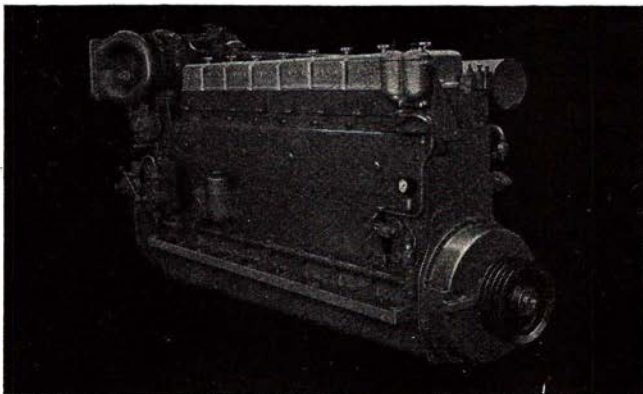
Storegades Fiskehus

E. Poulsen
Esbjerg - Tlf. 2 97 30

M·A·N

LEVERER

DIESELMOTORER
MOTORTOG
SPECIALVOGNE
TIL
jernbanedrift

MASCHINENFABRIK AUGSBURG - NÜRNBERG AG - WERK AUGSBURG

Repræsentant i Danmark

PROTECHNICO $\frac{1}{2}$

CHRISTIANS BRYGGE 24 - KØBENHAVN V. - TELEFON (01) 12 20 62